

PROJEKT  
WÓJT GMINY DOMANIÓW

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW  
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO  
GMINY DOMANIÓW

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA  
PRZESTRZENNEGO

Załącznik Nr 1a do Uchwały Nr  
Rady Gminy Domaniów  
z dnia                      2010 roku

Domaniów 2010 r.

Opracowanie wykonane na zlecenie  
**Wójta Gminy Domaninów**  
przez

**Wrocławskie Biuro Urbanistyki**  
**50 - 128 Wrocław, ul. Św. Mikołaja 16/17**

Zespół autorski zmiany studium:

|                       |                                             |
|-----------------------|---------------------------------------------|
| <b>mgr inż. arch.</b> | <b>Maria Dziemidok- główny projektant</b>   |
| mgr inż.              | Katarzyna Lipińska                          |
| mgr                   | Marek Woźniak                               |
| mgr inż.              | Ewa Słowikowska - infrastruktura techniczna |

Niniejsze opracowanie, zwane dalej studium, stanowi zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów uchwalonego uchwałą Nr XXIX/164/01 Rady Gminy Domaniów z dnia 11 września 2001 roku zgodnie z uchwałą Nr XX/115/08 Rady Gminy Domaniów z dnia 27 czerwca 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233), projekt zmiany studium polega na uzupełnieniu studium o pojedyncze ustalenia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami).

W związku z powyższym niniejsza zmiana studium składa się z:

- części tekstowej - „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” – zawierającej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy,
- rysunku w skali 1:1000 – „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” - przedstawiającego w formie graficznej te ustalenia oraz granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy,
- uzasadnienia zawierającego objaśnienia przyjętych rozwiązań i syntezy ustaleń studium.

Część studium określająca uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy nie podlega zmianie.

## SPIS TREŚCI

|     |                                                                                                                                                                                                                            |    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1.  | KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENU .....                                                                                                                                          | 5  |
| 2.  | KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW,<br>W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY .....                                                                                                    | 5  |
| 3.  | OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY<br>I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO .....                                                                                                                          | 9  |
| 4.  | OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW<br>ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ .....                                                                                                                        | 13 |
| 5.  | KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI .....                                                                                                                                                                                         | 24 |
| 6.  | KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ .....                                                                                                                                                                 | 27 |
| 7.  | OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO<br>O ZNACZENIU LOKALNYM .....                                                                                                                           | 51 |
| 8.  | OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO<br>O ZNACZENIU PONADLOKALNYM .....                                                                                                                      | 52 |
| 9.  | OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU<br>ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW<br>HANDLOWYCH<br>O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m <sup>2</sup> ..... | 54 |
| 10. | OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA<br>PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I<br>LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE .....          | 54 |
| 11. | KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ .....                                                                                                                                          | 55 |
| 12. | OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OSUWANIA<br>SIĘ MAS ZIEMNYCH .....                                                                                                                                      | 57 |
| 13. | OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY .....                                                                                                                                                 | 58 |
| 14. | OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH .....                                                                                                                                                                      | 58 |
| 15. | OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI .....                                                                                                                                                     | 58 |
| 16. | GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH .....                                                                                                                                                                   | 59 |

## 1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENU

W wyniku przeprowadzonych analiz dotyczących środowiska przyrodniczego i kulturowego, dotychczasowego zainwestowania i stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej ustalono główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy.

Obszar gminy podzielono na 2 strefy funkcjonalne – określone umownie jako:

**I strefa – aktywności gospodarczej** – obejmuje tereny w obrębach wsi Brzezimierz, Goszczyna i Skrzypnik, położone w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A-4, w rejonie węzła autostradowego „Brzezimierz. Na obszarze o szczególnych predyspozycjach rozwojowych, położonym wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 396 relacji Oława – Strzelin, planuje się kompleksowe zagospodarowanie terenów dla celów inwestycyjnych i utworzenie „Regionalnej Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości. Strefa ta przeznaczona jest do rozwoju szeroko rozumianej działalności gospodarczej z zakresu: logistyki, produkcji, przetwórstwa, magazynowania, obsługi rolnictwa, rzemiosła produkcyjnego i usługowego oraz handlu hurtowego i detalicznego.

**II strefa - intensywnego rolnictwa** obejmuje pozostałą część obszaru gminy. Strefa intensywnego rolnictwa przeznaczona jest do rozwoju rolnictwa i turystyki, z uwzględnieniem priorytetu intensyfikacji produkcji rolnej i ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej. W strefie tej należy chronić przed zainwestowaniem kompleksy rolne klas I – III i przeciwdziałać rozpraszaniu zabudowy. Należy rozwijać funkcje związane z obsługą rolnictwa oraz z rekreacją i turystyką poprzez tworzenie gospodarstw agroturystycznych, wytyczanie i urządzanie szlaków turystycznych z miejscami obsługi. W strefie intensywnego rolnictwa dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej wyłącznie jako kontynuację istniejących struktur osadniczych. Zabrania się tworzenia nowych terenów osadniczych poza obecnymi układami osadniczymi. Istniejącą pojedynczą zabudowę (izolowane siedliska) lub jej małe zespoły (kolonie, przysiółki) zachowuje się w dotychczasowym stanie z ewentualnym, sporadycznym dopełnieniem. Na terenach otwartej rolniczej przestrzeni produkcyjnej, położonych w odległości większej niż 700m od istniejącej i projektowanej zabudowy, przeznaczonej na stały pobyt ludzi, dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych, niekolidujących z funkcją rolniczą obszaru. Dopuszczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych na wskazanych w studium obszarach nie przesądza o możliwości ich realizacji. Ostatecznie zdecydują o tym wyniki przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elektrowni wiatrowej.

## 2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Na rysunku studium określono lokalizację podstawowej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz wyznaczono linie rozgraniczające jednostki funkcjonalno-przestrzenne o określonej funkcji dominującej. W przypadkach ustalenia więcej niż jednej funkcji dominującej, każda z funkcji może stanowić wyłączone przeznaczenie terenu na obszarze danej jednostki funkcjonalno-przestrzennej lub poszczególnych nieruchomości położonych w jej granicach. Na terenie jednostki funkcjonalno-przestrzennej dopuszcza się lokalizację funkcji uzupełniających, niekolidujących z funkcją dominującą, niezmiennających generalnego charakteru zagospodarowania oraz warunków środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Określone w studium parametry i wskaźniki urbanistyczne mają charakter nieprzekraczalnych wartości. Uściślenie ich następować będzie na etapie opracowania planów miejscowych. Linie rozgraniczające jednostki funkcjonalno-przestrzennej należy traktować jako orientacyjne. Ich uściślenie zostanie dokonane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w oparciu o aktualne granice władania, zainwestowania lub naturalne granice terenów. Dopuszcza się przesunięcia w planach miejscowych linii rozgraniczających jednostki funkcjonalno-przestrzenne o nie więcej niż 20m.

Określa się następujące główne kierunki zmian w przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenów na obszarze gminy:

- wyznacza się tereny o dominujących funkcjach,
- jako podstawowy sposób zagospodarowania wiejskich układów osadniczych przyjmuje się mieszane funkcje mieszkaniowo-usługowo-gospodarcze,
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na obszarach wiejskich ogranicza się do już istniejących,
- wskazuje się zasadnicze elementy układu komunikacyjnego,
- wskazuje się tereny przeznaczone na lokalizację zabudowy związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- wskazuje się tereny, na których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych.

## **JEDNOSTKI FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE**

Określa się następujące jednostki funkcjonalno-przestrzenne wyznaczone na rysunku studium liniami rozgraniczającymi i oznaczone symbolami:

### **MW** - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

- funkcje dominujące:
  - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
- funkcje uzupełniające:
  - zieleń towarzysząca,
  - urządzenia sportowo-rekreacyjne
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe,
- dopuszcza się:
  - zabudowę usługową;

### **MN** - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

- funkcje dominujące:
  - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
  - zabudowa zagrodowa adaptowana,
- funkcje uzupełniające:
  - istniejąca zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
  - zieleń towarzysząca,
  - urządzenia sportowo-rekreacyjne,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe,
- dopuszcza się:
  - zabudowę usługową;

### **MNU** - tereny zabudowy mieszkaniowo-gospodarczej

- funkcje dominujące:

- zabudowa zagrodowa,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- zabudowa mieszkaniowo-usługowa,
- funkcje uzupełniające:
  - istniejąca zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
  - zieleń towarzyszącą,
  - urządzenia sportowo-rekreacyjne,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;
- dopuszcza się:
  - zabudowę usługową;

**RM** - tereny zabudowy zagrodowej

- funkcja dominująca:
  - zabudowa zagrodowa,
- funkcje uzupełniające:
  - zieleń towarzyszącą,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;
- dopuszcza się:
  - zabudowę usługową;

**U** - tereny zabudowy usługowej

- funkcja dominująca:
  - zabudowa usługowa,
- funkcje uzupełniające:
  - istniejąca zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
  - zieleń towarzyszącą,
  - urządzenia sportowo-rekreacyjne,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe,
- dopuszcza się:
  - zabudowę mieszkaniową zbiorową (hotele, motele itp.);

**US** - tereny sportu i rekreacji

- funkcja dominująca
  - obiekty i urządzenia sportu i rekreacji,
- funkcje uzupełniające:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;
- dopuszcza się:
  - zabudowę usługową;

**P/U** - tereny aktywności gospodarczej

- funkcje dominujące:
  - obiekty produkcyjne, składy i magazyny,
  - zabudowa usługowa,
  - obiekty produkcji rolnej i obsługi rolnictwa,
- funkcje uzupełniające:
  - obiekty i urządzenia komunikacji (w tym stacje paliw),

- zieleń towarzyszącą,
- obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
- drogi wewnętrzne i miejsca postojowe,
- dopuszcza się:
  - zabudowę mieszkaniową zbiorową (hotele, motele itp.);

**RU** - tereny obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa,

- funkcja dominująca:
  - obiekty produkcji rolnej i obsługi rolnictwa,
- funkcje uzupełniające:
  - istniejąca zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna,
  - zieleń towarzyszącą,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe,
- dopuszcza się:
  - obiekty produkcyjne, składy i magazyny,
  - zabudowę usługową;

**R** - tereny rolnicze

- funkcja dominująca:
  - tereny rolnicze,
- dopuszcza się:
  - zadrzewienia i zakrzaczenia;
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne;

**R/E** - tereny rolnicze z dopuszczeniem elektrowni wiatrowych,

- funkcja dominująca:
  - tereny rolnicze,
- dopuszcza się:
  - elektrownie wiatrowe,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne;

**ZL** - tereny lasów

- funkcje dominujące:
  - lasy, zadrzewienia i zakrzaczenia,
- dopuszcza się:
  - urządzenia turystyczne,
  - parkingi leśne,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej;

**ZP** - tereny zieleni urządzonej

- funkcje dominujące:
  - zieleń urządzona (parki, ogrody, zieleńce, zieleń towarzysząca obiektom budowlanym, grodziska, kurhany, zieleń izolacyjna itp.),
- dopuszcza się:
  - urządzenia turystyczne i rekreacyjne,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,



**ZC** - tereny cmentarzy

- funkcja dominująca:
  - cmentarze,
- dopuszcza się:
  - zabudowę usługową związaną z przeznaczeniem terenu,
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;

**WS** - tereny wód powierzchniowych śródlądowych

- funkcje dominujące:
  - wody powierzchniowe śródlądowe (cieki naturalne, rowy melioracyjne, zbiorniki wodne itp.);

**KS** - tereny obiektów i urządzeń komunikacji

- funkcja dominująca:
  - obiekty i urządzenia komunikacji,
- funkcje uzupełniające:
  - obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej,
  - drogi wewnętrzne i miejsca postojowe;
- dopuszcza się:
  - zabudowę usługową;

**E** - tereny energetyki;**W** - tereny wodociągów;**K** - tereny kanalizacji;**T** - tereny telekomunikacji

Przez obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej należy rozumieć urządzenia techniczne uzbrojenia, w tym ciągi drenażowe, przewody i urządzenia służące do przesyłania: płynów, pary, gazów i energii elektrycznej oraz urządzenia łączności publicznej i sygnalizacji, a także inne podziemne, lub nadziemne obiekty i urządzenia niezbędne do korzystania z tych przewodów i urządzeń.

### **3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO**

#### **ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW**

Naczelną zasadą korzystania z zasobów środowiska jest zasada zrównoważonego rozwoju. Oznacza ona między innymi dążenie do:

- zachowania możliwości odtwarzania zasobów naturalnych,
- racjonalnego użytkowania zasobów nieodnawialnych i zastępowania ich substytutami,
- ograniczania uciążliwości dla środowiska i nie przekraczania granic wyznaczonych jego odpornością.

Głównym celem władz samorządowych na terenie gminy Domaniów winno stać się niedopuszczanie do działalności inwestycyjnej degradującej środowisko oraz działania zmierzające do eliminacji lub ograniczania uciążliwości dla środowiska istniejących zagrożeń.

## **GLÓWNE DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA**

### **Ochrona zasobów wodnych poprzez:**

- kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej,
- rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w Wierzbnie,
- budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nieprzewidzianych do skanalizowania,
- likwidację niekontrolowanych odprowadzeń nieoczyszczonych ścieków do cieków i do ziemi,
- monitorowanie jakości wód w miejscach zrzutów ścieków oczyszczonych do odbiornika,
- do czasu uzbrojenia terenu w sieć kanalizacji sanitarnej dbałość o jakość zbiorników magazynujących ścieki oraz ich właściwe użytkowanie,
- konserwację i odbudowę koryt cieków oraz odbudowę urządzeń hydrotechnicznych,
- pozostawienie w naturalnym użytkowaniu terenów podmokłych,
- zachowanie i odbudowę oczek wodnych i małych zbiorników wodnych,
- stosowanie stref buforowych wzdłuż cieków oraz utrzymanie istniejących użytków zielonych, poprzez odnawianie zaoranych łąk i pastwisk – szczególnie w sąsiedztwie rzek i rowów,
- likwidację „dzikich” wysypisk śmieci (między innymi na granicy obrębów Domaniów i Kuchary oraz wzdłuż „Drogi Piastowskiej”).

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają szczególnej ochronie polegającej zwłaszcza na niedopuszczaniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń są ścieki sanitarne, nielegalne wysypiska odpadów oraz środki ochrony roślin. Konieczne jest szybkie uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej i likwidacja dzikich wysypisk odpadów.

### **Ochrona gleb i powierzchni ziemi poprzez:**

- racjonalną gospodarkę rolną, w tym:
  - ograniczenie możliwości zmiany sposobu użytkowania terenów rolnych na glebach klas bonitacyjnych I-III,
  - optymalizację nawożenia i stosowania środków ochrony roślin,
- ochronę przed erozją, w tym:
  - ograniczanie pozostawiania gleby w stanie nie pokrytym roślinnością,
  - ochronę i uzupełnianie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- rekultywację składowiska odpadów w Gostkowicach oraz „dzikich” wysypisk śmieci,
- segregację odpadów i ich recykling.

### **Ochrona powietrza poprzez:**

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu i ruchu ulicznego,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw z palenisk domowych, w tym:

- termoizolację, (tj. ocieplenie, doszczelnienie lub wymianę okien i drzwi), zmianę systemu ogrzewania z węglowego na gazowe, elektryczne lub olejowe,
- wykorzystanie alternatywnych źródeł energii takich jak: energia pochodząca z biomasy, energia słoneczna, pompy ciepłe itp.,
- likwidację źródeł niskiej emisji oraz modernizację nieefektywnych systemów grzewczych.

### **Ochrona przed hałasem poprzez:**

- budowę obejść drogowych dla miejscowości szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne (Piskorzów, Brzezimierz i Pełczyce),
- poprawę nawierzchni dróg,
- dążenie do wprowadzania ekranów naturalnych lub sztucznych, głównie w miejscach, gdzie zabudowa mieszkaniowa lub obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi znajdują się w obrębie strefy uciążliwości autostrady A-4 i dróg wojewódzkich.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zakresie zasad ochrony środowiska i jego zasobów należy uwzględnić wyżej wymienione działania związane z ochroną zasobów wodnych, ochroną gleb i powierzchni ziemi, ochroną powietrza oraz ochroną przed hałasem.

Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi, wprowadzić następujące ustalenia:

- działalność zakładów produkcyjnych i usługowych nie może powodować ponadnormatywnego obciążenia środowiska naturalnego poza granicami działki, do której inwestor posiada tytuł prawny,
- dopuszczalny poziom hałasu w środowisku nie może przekraczać wartości określonych w przepisach szczególnych,
- w strefie zasilania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Pradolina Odry Nr 320 obowiązuje ochrona przed zanieczyszczeniem zgodnie z przepisami szczególnymi.

### **ZASADY OCHRONY PRZYRODY**

Program ochrony przyrody w Polsce obejmuje m.in. działania prawne i organizacyjne, mające na celu:

- ochronę gatunkową rzadkich oraz zagrożonych roślin i zwierząt,
- ochronę najcenniejszych ekosystemów,
- zapewnienie trwałości lasów,
- ochronę gleb i racjonalizację ich wykorzystanie,
- rehabilitację przyrodniczą (rewitalizację) terenów zdegradowanych.

Jak wykazują wieloletnie doświadczenia nie wystarczy ochrona pojedynczego gatunku, czy obiektu. Konieczna jest ochrona kompleksowa siedlisk i krajobrazów, szczególnie tych zawierających elementy naturalnych ekosystemów.

W gminie Domaniów ze względu na przebiegającą przez gminę barierę ekologiczną w postaci autostrady A-4 oraz występujące na jej obszarze gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, a co za tym idzie intensywną produkcję rolniczą i bardzo niską lesistość (poniżej 1%), naturalne ekosystemy występują w ilościach śladowych, głównie w postaci ekosystemów rzeczno-łąkowych wzdłuż naturalnych cieków: Miłoszowskiej Strugi, Mszany i Żurawki oraz w postaci niewielkich powierzchniowo zalesień i zadrzewień. Na rysunku studium wzdłuż ww. cieków wyznaczono granice obszarów, na których występują wartościowe ekosystemy rzeczno-łąkowe oraz oznaczono istniejące lasy i grupy śródpolnej zieleni wysokiej do zachowania. W „Planie urządzeniowo-rolnym gminy Domaniów” sporządzonym w grudniu 2008 roku przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych

przewidziano dodatkowo zagospodarowanie niektórych odłogów i miejsc powyrobowiskowych na zadrzewienia śródpolne (remizy).

Cennym elementem krajobrazu i źródłem bioróżnorodności w typowo rolniczej gminie Domaniów są śródpolne oczka wodne i małe zbiorniki wodne we wsiach. Na rysunku studium oznaczono oczka wodne i zbiorniki wodne do zachowania lub odbudowy.

Według przeprowadzonej w 1993 roku inwentaryzacji przyrodniczej na terenie gminy Domaniów stwierdzono na 46 stanowiskach występowanie 14 gatunków roślin objętych ochroną prawną. Na starych cmentarzach występują: barwinek pospolity, bluszcz pospolity i cis pospolity, natomiast w małych laskach i remizach śródpolnych występują: kalina koralowa, listera jajowata i grzyb sromotnik bezwstydnny. Ponadto na naturalnych łąkach położonych wzdłuż Miłoszowskiej Strugi występują między innymi: pełnik europejski, storczyk szerokolistny, goździk pyszny oraz pierwiosnka lekarska.

Istniejąca fauna w gminie Domaniów nie należy do urozmaiconych gatunkowo. Na uwagę zasługuje fakt występowania 2 gatunków nietoperzy: mroczka późnego i gacka brunatnego, których siedliskami są poddasza starych kościołów w Piskorzowie, Domaniowie i Brzezimierzu.

Na rysunku studium oznaczono stanowiska roślin chronionych oraz siedliska zwierząt chronionych.

### **Użytki ekologiczne**

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania mikroklimatu, zasobów genowych i typów środowiskowych.

Ww. „Planie urządzeniowo-rolnym gminy Domaniów” wskazano trzy tereny, na których przewiduje się utworzenie użytków ekologicznych. Na rysunku studium oznaczono lokalizację planowanych użytków ekologicznych:

- obszar położony w północno-wschodniej części obrębu Wierzbno wzdłuż Miłoszowskiej Strugi,
- obszar położony w zachodniej części obrębu Domaniów,
- obszar położony we wsi Radłowie.

### **Priorytetowe cele w zakresie ochrony przyrody dla gminy Domaniów to:**

- ochrona przed degradacją cennych przyrodniczo obszarów i obiektów w tym ochrona stanowisk roślin chronionych i siedlisk zwierząt chronionych,
- utworzenie użytków ekologicznych: wzdłuż Miłoszowskiej Strugi, w zachodniej części obrębu Domaniów oraz w Radłowicach,
- ochrona ekosystemów rzeczno-łąkowych wzdłuż: Miłoszowskiej Strugi, Mszany i Żurawki,
- ochrona istniejących i tworzenie nowych zadrzewień śródpolnych (remiz),
- konserwacja i odbudowa śródpolnych oczek wodnych i małych zbiorników wodnych,
- dostosowanie użytkowania gruntów do warunków przyrodniczych poprzez przywrócenie trwałych użytków zielonych na gruntach położonych wzdłuż cieków naturalnych,
- rewitalizacja zabytkowych parków w: Danielowicach, Gostkowicach, Kucharach i Polwicy,
- wytyczanie tras rowerowych i szlaków turystycznych.

## **ZASADY OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO**

Dla zapewnienia ochrony krajobrazu kulturowego w studium wyznaczono strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego obejmującą przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze.

Szczegółowe zasady ochrony wartości krajobrazu kulturowego zostały omówione w następnym rozdziale nr 4.

#### 4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Zgodnie z art. 19 ust 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w planie miejscowym, ustala się, w zależności od pogrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów nie wpisanych do rejestru zabytków, a objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

##### STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

W zakresie obszarów i zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej wyznaczono na rysunku studium strefy ochrony konserwatorskiej: „A” „B” „K” i „E” oraz „W” i „OW”.

**Strefa „A”** ochrony konserwatorskiej obejmuje obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego zachowały się w stanie nienaruszonym lub jedynie nieznacznie zniekształconym. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową.

W strefie „A” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- należy zachować historyczny układ przestrzenny (tj. rozplanowanie dróg, ulic i międzuchów, placów, historycznych zbiorników wodnych, przebieg: linii zabudowy, kompozycję wnętrza urbanistycznych, kompozycję historycznej zieleni,) oraz poszczególne elementy tego układu (tj. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, zabudowę i zielen),
- należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego, poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować,
- należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym,
- należy dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali, bryły i jej formy architektonicznej (podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów, opracowania elewacji, kolorystyki, stolarki okien i drzwi) oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej,
- nowopowstająca zabudowa winna rygorystycznie powtarzać przebieg pierwotnej linii zabudowy oraz winna być kształtowana w oparciu o dostępne materiały ikonograficzne, w nawiązaniu do zachowanej historycznej zabudowy,
- nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
- należy stosować materiały występujące w lokalnym budownictwie historycznym,
- kolorystyka obiektów winna respektować oryginalne rozwiązania kolorystyczne (np. ustalone badaniami stratygraficznymi) ponadto uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi (np. biel, rozbielone beże,

- piaski);
- należy dostosować współczesną funkcję do wartości zabytkowych zespołów budowlanych i jego poszczególnych obiektów, eliminując uciążliwe funkcje - dotyczy to również wartościowych kompozycji parkowych, nasadzeń przydrożnych, planowanych osadzeń cieków i zbiorników wodnych o wartościach historycznych,
  - należy usunąć obiekty dysharmonizujące. - analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni) -.
  - należy likwidować obiekty tymczasowe a w przypadku inwestycji nowych należy preferować te z nich, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, że nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu,
  - umieszczanie reklam lub innych tablic reklamowych nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione. - dopuszczalne jest umiejscawianie tablic informacyjnych instytucji lub sztyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie,
  - inwestor przed uzyskaniem pozwolenia na budowę winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych, archeologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, stratygraficznych, dendrologicznych, dendrochronologicznych itp. w przypadku postawienia takich wymogów przez odpowiednie służby ochrony zabytków,
  - należy uporządkować wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych. (puste place powstałe po wyburzeniu obiektów powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe bądź jako zieleńce wg. indywidualnych projektów),
  - zakaz prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i elektroenergetycznych,
  - zakaz stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych o monolitycznych przesłach; (forma, materiał i wysokość ogrodzenia winy nawiązywać do lokalnych historycznych ogrodzeń),
  - wszelkie zamierzenia i działania (w tym wszelkie zmiany form własności, funkcji, przebudowy, rozbudowy i remontów, zagospodarowania terenu) należy konsultować i uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Dla zespołów kościelnych, niezależnie od ustaleń dla strefy „A”, obowiązują dodatkowo następujące wymogi konserwatorskie:

- bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej,
- należy zachować i konserwować zachowany zabytkowy układ przestrzenny oraz poszczególne elementy tego układu,
- nowe inwestycje dopuszczalne są wyłącznie jako uzupełnienie już istniejącej formy zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia historycznych relacji oraz pod warunkiem, że nie kolidują one z historycznym charakterem założenia,
- zakaz prowadzenia działalności inwestycyjnej bez uzgodnienia z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- wszelkie zamierzenia i działania inwestycyjne należy poprzedzić uzyskaniem wytycznych konserwatorskich i uzgodnić z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- wszelkie działania podejmowane przy zabytkowym obiekcie lub zespole wpisanym do rejestru zabytków wymagają pisemnego pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Dla zespołów: pałacowych, pałacowo-folwarcznych, dworskich i folwarcznych wraz z parkami niezależnie od ustaleń dla strefy „A”, obowiązują dodatkowo następujące wymogi konserwatorskie:

- bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności

- inwestycyjnej,
- należy zachować historyczny układ przestrzenny założeń oraz poszczególne elementy tego układu,
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów o wartościach zabytkowych jest możliwa pod warunkiem zachowania tych wartości i dostosowania funkcji do wartości obiektu,
- zakaz wprowadzania przegrodzeń dzielących optycznie historyczne zespoły,
- należy dążyć do odtworzenia zniszczonych elementów historycznego zespołu podworskiego, w przypadku inwestycji nowych dopuszczalne są te, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu,
- wszelkie zamierzenia i działania (w tym wszelkie zmiany form własności, funkcji, przebudowy, rozbudowy i remontów, zagospodarowania terenu) należy konsultować i uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- dla wszelkich dopuszczalnych prac ziemnych obowiązuje wymóg przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych lub archeologiczno – architektonicznych i za pozwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

**Strefa „B”** ochrony konserwatorskiej obejmuje obszary, na których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej. Działalność konserwatorska w strefie „B” ochrony konserwatorskiej zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek.

W strefie „B” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego tj. zespoły zabudowy, rozplanowanie dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycję: wnętrz ruralistycznych, zabudowy i zieleni,
- należy zachować historyczne nawierzchnie kamienne,
- obiekty o wartościach zabytkowych poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu,
- wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne i planistyczne,
- obowiązują działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne, zarówno w przypadku historycznego układu przestrzennego, przyrodniczych elementów krajobrazu, jaki w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych, obiektów zabytkowych znajdujących się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków i obiektów historycznych,
- należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenia lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, że nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu i obszaru,
- przy inwestycjach związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących wymagane jest uwzględnienie warunków kształtowania nowej zabudowy w obszarze strefy ochrony konserwatorskiej oraz zasad zachowania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- po rozbudowie budynek winien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią (w przypadku obiektów objętych wojewódzką i gminną ewidencją zabytków obowiązują odrębne uwarunkowania),
- nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, rozplanowania, skali, ukształtowania bryły, w tym kształtu i wysokości dachu, poziomu posadowienia parteru, formy architektonicznej, formy i

- podziałów otworów okiennych i drzwiowych, materiału oraz przy nawiązaniu do historycznej zabudowy poszczególnych miejscowości,
- lokalizacja nowej zabudowy w obrębie zespołów folwarcznych/zagród możliwa jest wyłącznie w miejscu nieistniejących historycznych budynków lub jako logiczne uzupełnienie czworoboku bądź układu zabudowy,
  - w obrębie w/w zespołów zakazuje się budowy silosów w obrębie podwórz gospodarczych - dopuszcza się budowę silosów na tym terenie jako wbudowane w obiekty folwarczne, w formie obudowanej, w miejscu nieistniejących obiektów historycznych,
  - dopuszcza się lokalizację silosów, zbiorników na materiały masowe na tyłach działek, osłoniętych zabudową, w miejscach nie eksponowanych, wysokość silosów nie może przekraczać wysokości historycznych obiektów,
  - zakazuje się wprowadzania przegrodzeń dzielących optycznie historyczne zespoły,
  - nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną,
  - wymagane dachy: symetryczne, dwuspadowe, naczółkowe, o kącie nachylenia połaci dachowych powyżej 38°, dopuszcza się wzbogacenie formy dachu poprzez wprowadzenie świetlików, lukarn,
  - należy stosować historyczny rodzaj pokrycia dachowego (dachówka ceramiczna w kolorze ceglonym), w obiektach historycznych, które posiadały inne pokrycie niż ceramiczne stosuje się pokrycie historyczne właściwe dla danego obiektu,
  - kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi (np. biel, rozbielone beże, piaski),
  - elewacje należy kształtować w nawiązaniu do rozwiązań stosowanych w występujących w danej miejscowości budynkach historycznych o zachowanych walorach architektonicznych w zakresie podziałów, detalu, kolorystyki, użytych materiałów elewacyjnych - wymagane elewacje tynkowane lub ceglane,
  - zakaz stosowania tworzyw sztucznych (np. siding) jako materiałów okładzinowych,
  - elementy dysharmonizujące, nie spełniające warunków ochrony strefy konserwatorskiej oraz uniemożliwiające ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych, winny być usunięte lub w uzasadnionych przypadkach poddane odpowiedniej przebudowie, analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni),
  - zakaz budowy ogrodzeń betonowych z elementów prefabrykowanych; forma, materiał i wysokość ogrodzenia ma nawiązywać do lokalnych historycznych ogrodzeń,
  - zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych i masztów związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji,
  - zakaz lokalizacji dominant architektonicznych, urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru,
  - umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest zabronione. (dopuszczalne jest umieszczanie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie,
  - wyklucza się możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych, istniejące linie napowietrzne należy sukcesywnie kablować,
  - wprowadza się wymóg uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich działań inwestycyjnych (w tym zmiany zagospodarowania terenu), remontów, przebudów i modernizacji oraz zmiany funkcji obiektów budowlanych, jak i wznoszenia nowych budynków.

**Strefa „K”** ochrony krajobrazu kulturowego obejmuje tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową. Działania konserwatorskie obejmują restaurację zabytkowych



elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych.

W strefie „K” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- nowa zabudowa winna być zharmonizowana z historyczną kompozycją przestrzenno-architektoniczną w zakresie lokalizacji, skali, bryły, formy architektonicznej, materiału oraz nawiązywać do lokalnej tradycji architektonicznej,
- kolorystyka obiektów winna uwzględniać walory estetyczne otoczenia jak i rozwiązania kolorystyczne występujące w zabudowie historycznej wsi (np. biel, rozbielone beże, piaski),
- wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące już związki przestrzenne,
- należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym, zarówno w przypadku przyrodniczych elementów krajobrazu, jak i w stosunku do historycznej struktury technicznej, instalacji wodnych, sieci komunikacyjnych oraz obiektów zabytkowych figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków,
- należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie istniejących już form zainwestowania terenu,
- zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych, związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji, oraz innych dominant architektonicznych i urządzeń technicznych o gabarytach kolidujących z krajobrazem kulturowym obszaru,
- umieszczanie reklam lub innych tablic, nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy na tym obszarze jest zabronione; dopuszcza się umiejscowienie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej, nie agresywnej formie,
- wszelkie działania inwestycyjne, polegające na wznoszeniu nowych obiektów kubaturowych oraz przebudowie i zmianie wyglądu istniejących obiektów należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

**Strefa „E”** ochrony ekspozycji obejmuje obszary stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych o szczególnych wartościach krajobrazowych. Działania konserwatorskie na tym obszarze polegają na ustalaniu nieprzekraczalnych gabarytów zabudowy zharmonizowanej z zespołem zabytkowym bądź ograniczeniu lub wykluczeniu zabudowy i innych elementów wysokościowych lub dysharmonizujących. Wszelkie działania inwestycyjne, polegające na wznoszeniu nowych obiektów budowlanych oraz przebudowie i zmianie wyglądu istniejących obiektów należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

**Strefa „W”** ochrony konserwatorskiej wyznaczona jest dla stanowisk archeologicznych charakteryzujących się własną formą krajobrazową a także obszarów kościołów wraz z cmentarzami przykościelnymi. Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono strefę „W” wyłączone są z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla wszystkich obiektów w ww. strefie wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu.

W strefie „W” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu;
- dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych, konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji w terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem;
- wszelkie ewentualne prace należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz prowadzić za pozwoleniem na prace archeologiczne i wykopaliskowe;

- inwestor winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych archeologicznych, architektonicznych, stratygraficznych, dendrochronologicznych i innych.

**Strefa „OW”** ochrony konserwatorskiej obejmuje obszary o stwierdzonej lub domniemanej zawartości ważnych reliktyw archeologicznych. Dotyczy to miejscowości o metryce średniowiecznej i nowożytnej oraz obszarów o zachowanych reliktywach pradziejowego i historycznego osadnictwa.

W strefie „OW” obowiązują następujące uwagi konserwatorskie:

- obowiązek uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich zamierzeń inwestycyjnych w zakresie prac ziemnych co do konieczności ich prowadzenia pod nadzorem archeologicznym i za pozwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- nadzór archeologiczny prowadzony jest przez uprawnionego archeologa;
- pozwolenie konserwatorskie należy uzyskać przed uzyskaniem pozwolenia na budowę a dla robót nie wymagających pozwolenia na budowę - przed realizacją inwestycji, tj. przed uzyskaniem zaświadczenia potwierdzającego akceptację przyjęcia zgłoszenia wykonywania robót budowlanych.

### **Stanowiska archeologiczne**

W odniesieniu do stanowisk archeologicznych (w tym nowo odkrytych) na terenie objętym studium obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- wszelkie zamierzenia inwestycyjne wymagają przeprowadzenia wyprzedzających ratowniczych badań archeologicznych,
- ratownicze badania archeologiczne prowadzone są przez uprawnionego archeologa,
- należy uzyskać pozwolenie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków na przeprowadzenie ziemnych robót budowlanych na terenie zabytkowym,
- pozwolenie konserwatorskie należy uzyskać przed uzyskaniem pozwolenia na budowę (a dla robót nie wymagających pozwolenia na budowę - przed realizacją inwestycji, tj. przed uzyskaniem zaświadczenia potwierdzającego akceptację przyjęcia zgłoszenia wykonywania robót budowlanych).

Zasób ewidencji i rejestru stanowisk archeologicznych podlega sukcesywnym uzupełnieniom i weryfikacji.

Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Domaniów umieszczono w Załączniku nr 2 do tekstu niniejszego studium.

### **Zabytkowe układy zieleni**

Zabytkowe obszary zielone do zachowania, to:

- założenia zieleni komponowanej ukształtowane przez człowieka: parki, ogrody, skwery itp.,
- cmentarze powstałe przed 1945 rokiem,
- szpalery i aleje.

Na terenach zieleni komponowanej obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- należy dążyć do ich zachowania lub scalenia w granicach historycznych,
- założenia te winny pozostać założeniami zielonymi, należy lokalizować tu funkcję reprezentacyjną lub rekreacyjną,
- założenia zielone należy uporządkować, wskazana jest ich rewaloryzacja,

- zakaz prowadzenia działalności inwestycyjnej bez uzgodnienia z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- wszelkie działania, także lokalizację nowych obiektów, należy uzgodnić z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Na terenie zabytkowych cmentarzy obowiązują następujące wymogi konserwatorskie

- jeżeli są one nadal użytkowane, należy zachować ich dotychczasową funkcję,
- cmentarze nie użytkowane należy zachować jako tereny zielone,
- należy zaznaczyć w terenie obszar cmentarza poprzez ogrodzenie go w sposób trwały (funkcję ogrodzenia pełnić może zarówno mur, ogrodzenie metalowe jak i żywopłot),
- cmentarze uporządkować: zachowane nagrobki zabezpieczyć przed dewastacją i pozostawić na miejscu, ewentualnie utworzyć dla nich lapidarium lub zachować je w inny uzgodniony z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków sposób.

Dla szpalerów i alei obowiązują następujące wymogi konserwatorskie

- właściwa pielęgnacja zieleni,
- w przypadku szpalerów i alei usuwanie chorych i uzupełnienie układu nasadzeniami właściwych gatunków drzew.

## REJESTR ZABYTKÓW

Obiekty, zespoły i obszary wpisane do rejestru zabytków, objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Rygory te obowiązują niezależnie od położenia budowli czy innego wpisanego do rejestru zabytków obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza nimi. Wszelkie działania podejmowane przy zabytkach wpisanych do rejestru należy prowadzić zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane, prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Odnosnie obiektów zabytkowych obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej. Należy dążyć do pełnej rewaloryzacji zabytków. Rewaloryzacja parków wpisanych do rejestrów zabytków (odtworzenia dróg i ścieżek, nowe nasadzenia, elementy małej architektury) może odbywać się wyłącznie za pozwoleniem właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie projektu rewaloryzacji, opracowanego przez architekta krajobrazu.

Rejestr zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany. Zmiany te nie powodują zmian ustaleń studium.

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków na obszarze gminy Domaniów umieszczono w Załączniku nr 1 do tekstu niniejszego studium.

## WOJEWÓDZKA I GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW

Zgodnie z art. 143 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ww. ustawy, wojewódzcy konserwatorzy zabytków oraz wójt

(burmistrz, prezydent miasta) założą odpowiednio wojewódzką i gminną ewidencję zabytków. Do czasu założenia gminnej ewidencji zabytków w studium uwzględnia się zabytki nieruchome wskazane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Wojewódzka i gminna ewidencja zabytków architektury i budownictwa obejmie różne obiekty nieruchome powstałe przed 1945 r., w których późniejsza działalność nie zatarała cech świadczących o ich historycznym rodowodzie. Do konserwatorskiego spisu zabytków architektury i budownictwa włączane będą:

- pojedyncze budynki lub ich zespoły,
- urządzenia techniki, trwale posadowione w danym miejscu.

Budowle należące do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków odznaczają się przynajmniej jedną z poniższych cech:

- posiadają bryłę oraz detale architektoniczne, charakterystyczne dla pewnego stylu lub regionu,
- pełnią istotną rolę w historycznym układzie przestrzennym miejscowości (wyznaczają linię zabudowy, stanowią zamknięcie wnętrza urbanistycznego lub znaczący akcent architektoniczny, organizują przestrzennie narożnik itp.),
- należą do najstarszych obiektów na danym terenie.

Dla budynków figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- należy zachować bryłę budynku, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
- należy utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detale architektoniczny,
- należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku,
- należy utrzymać lub odtworzyć oryginalną stolarkę okien i drzwi,
- należy stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań,
- wszelkie prace budowlane, a także zmiany funkcji obiektów należy uzgodnić z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Dla urządzeń technicznych trwale związanych z miejscem posadowienia (mosty, przepusty, stopnie wodne itp.) figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków podstawowymi wymogami konserwatorskimi są:

- zachowanie tych urządzeń oraz ich formy,
- utrzymanie ich w dobrym stanie technicznym.

Dla obiektów figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków a znajdujących się w strefach ochrony konserwatorskiej dodatkowo obowiązują ustalenia sformułowane dla poszczególnych stref.

Zasób wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany. Zmiany te nie powodują zmian ustaleń studium.

Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków na obszarze gminy Domaniów umieszczono w Załączniku nr 1 do tekstu niniejszego studium.

## ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY DLA POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCI

Dla zapewnienia ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków wyznaczono w poszczególnych miejscowościach strefy ochrony konserwatorskiej, oznaczone na rysunku studium.

### Brzezimierz

- strefa „A” obejmuje teren kościoła p.w. Krzyża Świętego, wraz z cmentarzem i otoczeniem,
- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi,
- strefa „E” ochrony ekspozycji obejmuje tereny na południe, północ i zachód od założenia wsi,

- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- strefa „W” obejmuje grodzisko wraz z otoczeniem oraz teren zespołu sakralnego z dawnym cmentarzem.

**Chwastnica**

- strefa „B” obejmuje zespół folwarczny oraz całe historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi.

**Danielowice**

- strefa „A” obejmuje teren zespołu pałacowo-parkowego i folwarku,
- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi.

**Domaniów**

- strefa „A” obejmuje część historycznego układu przestrzennego wsi wraz z zespołem sakralnym,
- strefa „B” obejmuje pozostałą część historycznego założenia wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „E” ochrony ekspozycji obejmuje tereny na północ, zachód i wschód od założenia wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- strefa „W” obejmuje teren zespołu sakralnego z dawnym cmentarzem,
- wymóg ochrony drzewostanu (aleje i szpalery drzew).

**Domaniówek (przysiółek)**

- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi.

**Gęsice**

- strefa „B” obejmuje zespół folwarczny oraz historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg ochrony drzewostanu.

**Gostkowie**

- strefa „A” obejmuje teren zespołu pałacowo-parkowego,
- strefa „B” obejmuje folwark i historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi.

**Goszczyna**

- strefa „B” obejmuje zespół folwarczny oraz historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg ochrony drzewostanu.

**Grodzieszowice**

- strefa „B” obejmuje zespół folwarczny oraz historyczne założenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi.

**Janków**

- strefa „A” obejmuje teren kościoła p.w. św. Michała Archaniola wraz z cmentarzem i otoczeniem,

- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- strefa „W” obejmuje tereny zespołu sakralnego z dawnym cmentarzem oraz dawnego gródka stożkowego (stanowisko nr 2/4/83-30 AZP),
- wymóg zachowania alei lipowej i starodrzewu.

**Kończyce**

- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania alei drzew i starodrzewu.

**Kuchary**

- strefa „A” obejmuje tereny zespołu pałacowo-parkowego i folwarku,
- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi oraz teren cmentarza położony na południe od wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania alei drzew i starodrzewu.

**Kuny(przysiółek)**

- strefa „B” obejmuje teren dawnego zespołu folwarcznego oraz historyczne założenie wsi.

**Kurzątkowice**

- strefa „B” obejmuje dawny zespół folwarczny z relikdami parku oraz historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania alei drzew i starodrzewu.

**Pełczyce**

- strefa „B” obejmuje dawny zespół historycznej zabudowy folwarcznej i owczarni oraz historyczną wieś,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania starodrzewu.

**Piskorzów**

- strefa „A” obejmuje teren kościoła p.w. św. Michała Archaniola wraz z cmentarzem,
- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi oraz tereny dawnego zespołu młyńskiego i cmentarza ewangelickiego w północno-zachodniej części wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- strefa „W” obejmuje teren zespołu sakralnego z dawnym cmentarzem,
- wymóg zachowania alei drzew i starodrzewu.

**Piskorzówek**

- strefa „B” obejmuje teren zespołu historycznej zabudowy folwarcznej oraz historyczną wieś,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania starodrzewu.

**Polwica**

- strefa „A” obejmuje teren zespołu pałacowo-parkowego,

- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi oraz cmentarz w północno-wschodniej części wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „E” ochrony ekspozycji obejmuje tereny na północ i południowy-wschód od założenia wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania starodrzewu oraz historycznych układów zieleni.

#### **Radłowice**

- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenia wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania starodrzewu;

#### **Radoszkowice**

- strefa „B” obejmuje zespół historycznej zabudowy folwarcznej oraz historyczną wieś,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania starodrzewu.

#### **Skrzypnik**

- strefa „A” obejmuje część historycznego układu przestrzennego wsi;
- strefę „B” obejmuje pozostałą część historycznego założenia wsi
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „E” ochrony ekspozycji obejmuje tereny na północ, południe i zachód od założenia wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania starodrzewu.

#### **Swojków**

- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi wraz z relikdami dawnego folwarku,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „E” ochrony ekspozycji obejmuje tereny na południe od założenia wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania alei lipowej i starodrzewu.

#### **Teodorów**

- strefa „B” obejmuje zespół historycznej zabudowy folwarcznej oraz historyczną wieś oraz cmentarz w północno-wschodniej części wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- wymóg zachowania starodrzewu.

#### **Wierzbo**

- strefa „A” obejmuje teren kościoła p.w. św. Mikołaja wraz z cmentarzem,
- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi wraz z zabudową folwarczną,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „E” ochrony ekspozycji obejmuje tereny na północ i zachód od założenia wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi,
- strefa „W” obejmuje teren zespołu sakralnego z dawnym cmentarzem,
- wymóg zachowania alei lipowej i starodrzewu.

#### **Wyszkowice**

- strefa „B” obejmuje historyczne założenie wsi,
- strefa „K” obejmuje otoczenie wsi,
- strefa „OW” obejmuje cały obręb wsi;

## 5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

### DROGI

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego dla obszaru gminy Domaniów nie wprowadzono programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym - krajowym i wojewódzkim.

Zgodnie z Decyzją Nr 1/96 Wojewody Wrocławskiego z dnia 31 lipca 1996 r. o ustaleniu lokalizacji autostrady płatnej A-4 dla odcinka „A” Wrocław (Bielany Wrocławskie) – Gliwice (Sośnica) przebiegająca przez gminę Domaniów autostrada A-4 docelowo będzie drogą płatną o parametrach technicznych:

- szerokość pasa ruchu 3,75m,
- liczba pasów ruchu: w I etapie budowy 2 x 2, w II etapie budowy 2 x 3,
- szerokość pasa awaryjnego 3,0m,

z punktem poboru opłat przed zjazdem „Brzezimierz” (km 178+630). Oznacza to, że przebiegający przez gminę odcinek autostrady A-4 zostanie docelowo rozbudowy o dodatkowe pasy ruchu do przekroju 2 x 3 oraz o pasy awaryjne.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przewiduje również, że przez obszar gminy Domaniów przebiegać będzie „Obwodnica Aglomeracji Wrocławskiej” (OAW). Zadaniem OAW będzie przejęcie tranzytu omijającego Wrocław, przewóz ładunków niebezpiecznych oraz funkcja trasy alternatywnej w przypadku klęsk żywiołowych czy remontów dróg. Trasa OAW na lewym brzegu rzeki Odry przebiegać będzie trasą drogi wojewódzkiej nr 346, natomiast na prawym brzegu Odry trasą drogi wojewódzkiej nr 340. Zamknięcie „Obwodnicy Aglomeracji Wrocławskiej” nastąpi poprzez budowę w pierwszej kolejności nowego odcinka zachodniego o parametrach drogi klasy G 1/2 (docelowo G 2/2): od drogi wojewódzkiej 340 przez: Brzeg Dolny (z nowym mostem na Odrze), Miękinie, Kąty Wrocławskie do autostrady A-4. Budowa odcinka wschodniego: Oleśnica – Jelcz-Laskowice – Oława (z budową drugiego mostu na Odrze) przewidziana jest w drugiej kolejności. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przewidziano rozbudowę przebiegającego przez gminę Domaniów odcinka drogi wojewódzkiej nr 346 do parametrów kl. G 1/2 wraz z budową obejścia miejscowości Piskorzów.

Opierając się na ustaleniach Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego i Decyzji Nr 1/96 Wojewody Wrocławskiego z dnia 31 lipca 1996 r. o ustaleniu lokalizacji autostrady płatnej A-4 oraz uwarunkowaniach wynikających z analizy ruchu, w studium określa się następujące kierunki rozwoju systemów komunikacji:

**Autostrada A-4** (docelowo klasa techniczna A 2/3 z pasami awaryjnymi).

Przy lokalizowaniu zabudowy wzdłuż autostrady A-4 należy uwzględnić następujące odległości:

- minimalna dopuszczalna odległość obiektów budowlanych od zewnętrznej docelowej krawędzi jezdni autostrady A-4 - 50m,
- minimalna dopuszczalna odległość obiektów z pomieszczeniami na pobyt ludzi w budynkach mieszkalnych oraz użyteczności publicznej od zewnętrznej docelowej krawędzi jezdni autostrady A-4:
  - budynki jednokondygnacyjne - 120m,
  - budynki wielokondygnacyjne - 150m,
  - szpitale, sanatoria i inne wymagające szczególnej ochrony - 300m.

Urządzenia infrastruktury technicznej należy prowadzić poza linią rozgraniczającą autostrady wyznaczoną w decyzji o ustaleniu lokalizacji autostrady.

Obsługę komunikacyjną planowanych terenów aktywności gospodarczej, położonych wzdłuż autostrady A-4, należy zapewnić z drogi wojewódzkiej nr 396, z zachowaniem normatywnych



odległości między skrzyżowaniami (500m w terenie zabudowy, wyjątkowo 400m), poza strefą oddziaływania węzła „Brzezimierz” łączącego drogę wojewódzką 396 z autostradą A-4.

Warunki techniczne obsługi komunikacyjnej terenu należy dostosować do planowanej funkcji obiektów wraz z zabezpieczeniem wymaganych miejsc postojowych na obszarze.

Zgodnie z decyzją o ustaleniu lokalizacji autostrady płatnej A-4 dla odcinka Wrocław (Węzeł Bielany Wrocławskie) - Gliwice (Sośnica) nr 1/96 z dnia 31 lipca 1996 r. nie przewiduje się Miejsca Obsługi Podróżnych w ciągu autostrady A-4 na obszarze gminy Domaniów.

Na rysunku studium oznaczono orientacyjny zasięg obszarowy stref ponadnormatywnego oddziaływania autostrady na środowisko w odległości licząc od zewnętrznej krawędzi jezdni:

- obszar oddziaływań ekstremalnych - 20m (emisja zanieczyszczeń, zanieczyszczenie gleb, hałas),
- strefa zagrożeń - 50m (zanieczyszczenie gleb, hałas),
- strefa uciążliwości - 150m (hałas).

Dla istniejących na tym obszarze obiektów związanych ze stałym pobytem ludzi należy stosować ekrany akustyczne albo inne zabezpieczenia przeciwhałasowe.

**Droga wojewódzka nr 346** relacji Środa Śląska – Kąty Wrocławskie - Oława, docelowo stanowić będzie odcinek „Obwodnicy Aglomeracji Wrocławskiej”

Dla ww. drogi należy zabezpieczyć możliwość realizacji docelowo parametrów kl. G o szerokości w liniach rozgraniczających min. 25m, szerokości jezdni 7m z utwardzonymi poboczami oraz segregację ruchu pieszego i rowerowego od ruchu na drodze głównej.

Minimalna odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni – 20m na obszarach niezabudowanych oraz 8m na obszarach zabudowanych. Odstęp między skrzyżowaniami – 800m, na terenach zabudowanych – 500m, dopuszcza się wyjątkowo 400m.

Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 346 na terenie gminy Domaniów oraz budowa obejścia wsi Piskorzów w ciągu ww. drogi nie zostały ujęte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007–2013. W studium zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego zachowano jednak rezerwy terenowe pod przyszłościową realizację ww. inwestycji.

**Droga wojewódzka nr 396** relacji Oława – Strzelin, stanowi alternatywne połączenie w ciągu drogi krajowej nr 8, pomiędzy Łagiewnikami a Oleśnicą, z przejścia granicznego w Kudowie w kierunku Warszawy z pominięciem Wrocławia. Na ww. drodze zlokalizowany jest węzeł autostradowy „Brzezimierz”.

Dla ww. drogi należy zabezpieczyć możliwość realizacji docelowo parametrów kl. G o szerokości w liniach rozgraniczających min. 25m, szerokości jezdni 7m z utwardzonymi poboczami oraz segregację ruchu pieszego i rowerowego od ruchu na drodze głównej.

Minimalna odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni – 20m na obszarach niezabudowanych oraz 8m na obszarach zabudowanych. Odstęp między skrzyżowaniami – 800m, na terenach zabudowanych – 500m, dopuszcza się wyjątkowo 400m.

W studium w ciągu drogi wojewódzkiej nr 396 zarezerwowano tereny pod budowę obejść wsi Brzezimierz i Pelczyce szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne oraz zachowano rezerwy terenowe pod przyszłościową rozbudowę drogi.

Drogi powiatowe pełnią rolę tras obsługujących cały obszar gminy. Wymagane jest zapewnienie parametrów co najmniej klasy L, (szerokość w liniach rozgraniczających 15m, na obszarach zabudowanych dopuszcza się 12m., minimalna odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni - 20m na obszarach niezabudowanych oraz 8m na obszarach zabudowanych). Korzystniej, o ile jest to możliwe, zapewnić parametry kl. Z.

Dla dróg gminnych należy uzyskać min. parametry kl. D (szerokość w liniach rozgraniczających 15m, na obszarach zabudowanych dopuszcza się 10m, minimalna odległość zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni – min. 15m na obszarach niezabudowanych oraz 6m na obszarach zabudowanych).

W pierwszej kolejności przewidziana jest budowa drogi gminnej nr 111591D relacji droga powiatowa nr 1595D – Domaniówek.

Planuje się powstanie tras rowerowych, odrębnych od jezdni dróg powiatowych oraz możliwość wykorzystania dróg polnych szczególnie tzw. „Drogi Piastowskiej” na trasy rowerowe, łączące Domaniów z pobliskimi miejscowościami oraz z terenami o walorach turystycznych i rekreacyjnych.

Należy dążyć do segregacji ruchu kołowego i pieszego na drogach przechodzących przez miejscowości poprzez budowę obustronnych lub jednostronnych chodników.

#### Podstawowe parametry dróg i ulic

| Parametry                                                                                             | Drogi                                            |     |      |      | Ulice                                              |     |     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|-----|------|------|----------------------------------------------------|-----|-----|-----|
|                                                                                                       | G                                                | Z   | L    | D    | G                                                  | Z   | L   | D   |
| Szerokość w liniach rozgraniczających w m. (min.)                                                     | 25                                               | 20  | 15   | 15   | 25                                                 | 20  | 12  | 10  |
| Prędkość projektowa w km/h                                                                            | 70                                               | 60  | 50   | 40   | 60                                                 | 60  | 40  | 30  |
| Szerokość jezdni w m. (2 pasy ruchu)                                                                  | 7,0                                              | 6,5 | 5,5  | 5,0  | 7,0                                                | 7,0 | 6,0 | 5,0 |
| Szerokość pobocza w m. (min.)                                                                         | 1,25                                             | 1,0 | 0,75 | 0,75 | 3,5                                                |     |     | 3,0 |
| Promień ruchu poziomego (min.) przy zastosowaniu pochylenia poprzecznego 7% dla dróg i 5-6 % dla ulic | 200                                              | 125 | 80   | 50   | 170                                                | 120 | 40  | 30  |
| Maksymalne pochylenie niwelety w %                                                                    | 7                                                | 8   | 9    | 10   | 7                                                  | 8   | 10  | 12  |
| Szerokość chodników                                                                                   |                                                  |     |      |      | dostosowana do wielkości ruchu pieszego min. 1,5 m |     |     |     |
| Szerokość ścieżki rowerowej                                                                           | 1,5 m (jednokierunkowa)<br>2,0 m (dwukierunkowa) |     |      |      |                                                    |     |     |     |
| Min. odległość obiektów budowlanych od krawędzi jezdni:                                               |                                                  |     |      |      |                                                    |     |     |     |
| drogi wojewódzkiej i powiatowej                                                                       | 20 m                                             |     |      |      | 8 m                                                |     |     |     |
| drogi gminnej                                                                                         | 15 m                                             |     |      |      | 6 m                                                |     |     |     |

Wg Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie oraz ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

## KOLEJ

Przez obszar gminy Domaniów nie przebiega żadna linia kolejowa.

## 6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

### ZAOPATRZENIE W WODĘ

Gmina Domaniów posiada bardzo dobrze rozwiniętą sieć zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Wszystkie miejscowości znajdujące się na terenie gminy są w pełni zwodociągowane. Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości odbywa się z nw. wodociągów grupowych w następującym układzie zatwierdzonych zasobów:

#### Wodociąg grupowy SUW Domaniów

Obejmuje swoim zasięgiem wsie: Domaniów, Danielowice, Domaniówek, Gostkowice, Kończyce, Kuchary, Kurzątkowice, Piskorzówek, Skrzypnik, Radoszkowice, Wyszkowice, Radłowice oraz Chwaścina.

Ujęcie wód podziemnych posiada ustalone zasoby eksploatacyjne w kategorii „B” w ilości:  $Q_e = 61,0 \text{ m}^3/\text{h}$ , przy depresji  $s = 1,0 - 5,0 \text{ m}$ , zatwierdzone decyzją nr 71/81 Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Urzędu Województwa Wrocławskiego i Miasta Wrocławia z dnia 21 września 1981 roku oraz decyzją nr 92/95 Wojewody Wrocławskiego z dnia 23 listopada 1995 r.

W ramach zatwierdzonych zasobów pracują dwie studnie:

- Studnia nr 1 – o głębokości  $h = 18,0 \text{ m}$ , wydajności eksploatacyjnej  $Q_e = 160,0 \text{ m}^3/\text{h}$  przy depresji  $s = 1,0 \text{ m}$ ,
- Studnia nr 3z – o głębokości  $h = 23,0 \text{ m}$ , wydajności eksploatacyjnej  $Q_e = 42,0 \text{ m}^3/\text{h}$  przy  $Q_e$  przy depresji  $s = 1,7 \text{ m}$ .

Studnie zlokalizowane są w obrębie wsi Domaniów – studnia nr 1 na działce nr 353/20 (AM 2) natomiast studnia nr 3z na działce nr 353/25 (AM 2).

Decyzją Starosty Oławskiego, (dec. nr 73 z 28 grudnia 2001 r.) udzielone zostało pozwolenie wodnoprawne, z terminem ważności do 31 grudnia 2015 r., na pobór wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w ilości:

- $Q_{\text{śrd}} = 425,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  $Q_{\text{maxd}} = 575,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  $Q_{\text{maxh}} = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$ .

Decyzją Starosty Oławskiego (dec. nr 4 z 8 stycznia 2002 r.) ustanowiona została, z terminem ważności do 31 grudnia 2015 r., strefa ochrony bezpośredniej dla ww. studni głębinowych:

- Studnia nr 1 – która obejmuje obszar w kształcie sześcioboku o wymiarach  $70,0 \text{ m} \times 91,0 \text{ m} \times 23,0 \text{ m} \times 43,0 \text{ m} \times 41,0 \text{ m} \times 108,0 \text{ m}$  z najmniejszą odległością ogrodzenia do obudowy studni wynoszącą -  $6,0 \text{ m}$ .
- Studnia nr II – która obejmuje obszar w kształcie czworoboku o wymiarach  $24,0 \text{ m} \times 45,0 \text{ m} \times 28,0 \text{ m} \times 44,5 \text{ m}$  z najmniejszą odległością ogrodzenia do obudowy studni wynoszącą -  $8,0 \text{ m}$ .

Stacja Uzdatniania Wody zlokalizowana jest w obrębie wsi Domaniów, na działce nr 353/20 (AM 2) i wyposażona jest w:

- dwa filtry odżelaziające o średnicy zbiornika  $\Phi 1800 \text{ mm}$  każdy;
- dwa mieszacze wodno-powietrzne o średnicy  $\Phi 600 \text{ mm}$  każdy;
- dwie sprężarki;
- dwa hydrofory o pojemności  $4,0 \text{ m}^3$  i średnicy  $\Phi 1400 \text{ mm}$  każdy;
- dwa chloratory; ŻG-4',

- pompy, armaturę i osprzęt.

Na terenie stacji oprócz urządzeń uzdatniających znajdują się dwa naziemne zbiorniki wyrównawcze o pojemności  $V = 2 \times 150 \text{ m}^3$  oraz ośmiokomorowy osadnik popłuczyn o pojemności czynnej  $V_{cz} = 26,4 \text{ m}^3$ . Oczyszczone popłuczyny z SUW, w ilości  $Q_d = 12,0 \text{ m}^3/\text{d}$ , odprowadzane są do rowu melioracyjnego ŻG-4' w km 0+845, uchodzącego do rowu ŻG', będącego prawobrzeżnym dopływem ciek podstawowego Żurawka w dorzeczu rzeki Ślęza.

Stan techniczny stacji nie budzi zastrzeżeń, jej praca przebiega bez zakłóceń.

Zużycie wody według stanu na 31.12.2008 r. wynosi:

| Lp.                                              | Miejscowość  | Zużycie wody                            |                                  |                                         |                                  |
|--------------------------------------------------|--------------|-----------------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------------|
|                                                  |              | Q roczne w tys. $\text{m}^3/\text{rok}$ |                                  | Q średniodobowe w $\text{m}^3/\text{d}$ |                                  |
|                                                  |              | Ogółem                                  | w tym:<br>gospodarstwa<br>domowe | Ogółem                                  | w tym:<br>gospodarstwa<br>domowe |
| 1.                                               | Domaniów     | 23,9                                    | 20,1                             | 65,3                                    | 54,9                             |
| 2.                                               | Danielowice  | 2,5                                     | 2,2                              | 6,8                                     | 6,0                              |
| 3.                                               | Domaniówek   | 1,1                                     | 1,1                              | 3,0                                     | 3,0                              |
| 4.                                               | Gostkowice   | 1,9                                     | 1,7                              | 5,2                                     | 4,6                              |
| 5.                                               | Kończyce     | 8,8                                     | 8,0                              | 24,0                                    | 21,8                             |
| 6.                                               | Kuchary      | 3,0                                     | 3,0                              | 8,2                                     | 8,2                              |
| 7.                                               | Kurzątkowice | 2,6                                     | 2,6                              | 7,1                                     | 7,1                              |
| 8.                                               | Piskorzówek, | 9,1                                     | 9,1                              | 24,9                                    | 24,9                             |
| 9.                                               | Skrzypnik    | 10,9                                    | 10,6                             | 29,8                                    | 29,0                             |
| 10.                                              | Radoszkowice | 2,4                                     | 2,4                              | 6,6                                     | 6,6                              |
| 11.                                              | Wyszkowice   | 4,2                                     | 4,2                              | 11,5                                    | 11,5                             |
| 12.                                              | Radłowice    | 2,1                                     | 2,1                              | 5,7                                     | 5,7                              |
| 13.                                              | Chwastnica   | 0,9                                     | 0,9                              | 2,5                                     | 2,5                              |
| <b>Razem</b><br>wodociąg grupowy<br>SUW Domaniów |              | <b>73,4</b>                             | <b>68,0</b>                      | <b>200,6</b>                            | <b>185,8</b>                     |

Ilość wody pobranej z ujęcia w roku 2008 wyniosła:

$Q_r = 76,2 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$  ,  $Q_{\text{śrd}} = 208,2 \text{ m}^3/\text{d}$  ,

W ramach wodociągu grupowego do sieci podłączona jest niżej wymieniona liczba gospodarstw domowych (wg stanu na 31.12.2008 r.).

| Lp.                                              | Miejscowość  | Długość przyłączy do budynków mieszkalnych w km | Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych |
|--------------------------------------------------|--------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| 1.                                               | Domaniów     | 3,0                                             | 167                                       |
| 2.                                               | Danielowice  | 0,2                                             | 12                                        |
| 3.                                               | Domaniówek   | 0,1                                             | 7                                         |
| 4.                                               | Gostkowice   | 0,3                                             | 15                                        |
| 5.                                               | Kończyce     | 1,0                                             | 53                                        |
| 6.                                               | Kuchary      | 0,4                                             | 25                                        |
| 7.                                               | Kurzątkowice | 0,1                                             | 20                                        |
| 8.                                               | Piskorzówek  | 1,3                                             | 69                                        |
| 9.                                               | Skrzypnik    | 1,5                                             | 80                                        |
| 10.                                              | Radoszkowice | 0,3                                             | 13                                        |
| 11.                                              | Wyszkowice   | 0,6                                             | 31                                        |
| 12.                                              | Radłowice    | 0,4                                             | 17                                        |
| 13.                                              | Chwastnica   | 0,2                                             | 10                                        |
| <b>Razem</b><br>Wodociąg grupowy<br>SUW Domaniów |              | <b>9,4</b>                                      | <b>519</b>                                |

Długość czynnej sieci rozdzielczej wyniosła łącznie 24,5 km, w tym:

- wieś Domaniów – 5,8 km,
- wieś Danielowice – 1,7 km,
- wieś Domaniówek – 1,6 km,
- wieś Gostkowice – 2,0 km,
- wieś Kończyce – 2,1 km,
- wieś Kuchary – 3,4 km,
- wieś Kurzątkowice – 1,0 km,
- wieś Piskorzówek – 2,7 km,
- wieś Skrzypnik – 1,8 km,
- wieś Radoszkowice – 0,8 km,
- wieś Wyszkowice – 0,7 km,
- wieś Radłowice – 0,6 km,
- wieś Chwastnica – 0,3 km.

#### Wodociąg grupowy SUW Piskorzów

Obejmuje swoim zasięgiem wsie: Piskorzów, Gęsice, Janków, Kuny, Polwica, Swojków, Wierzbnio, Teodorów, Brzezimierz, Pelczyce, oraz wieś Marszowice znajdująca się na obszarze gminy Oława.

Ujęcie wód podziemnych posiada ustalone zasoby eksploatacyjne w kategorii „B” w ilości:  $Q_e = 57,0 \text{ m}^3/\text{h}$ , przy depresji = 6,0 m, zatwierdzone decyzją nr 82/75 Wojewody Wrocławskiego z dnia 20 maja 1975 roku oraz decyzją nr 55/98 Wojewody Wrocławskiego z dnia 9 czerwca 1998 r.

W ramach zatwierdzonych zasobów pracują dwie studnie:

- Studnia nr Ia – eksploatacyjna o głębokości  $h = 40,0$  m,
- Studnia nr Iz – awaryjna o głębokości  $h = 40,0$  m.

Studnie zlokalizowane są w obrębie wsi Piskorzów na działce nr 204/8.

Decyzją Starosty Oławskiego, (dec. nr 6 z 19 stycznia 2001 r.) udzielone zostało pozwolenie wodnoprawne, z terminem ważności do 31 grudnia 2011 r., na pobór wody podziemnej z utworów czwartorzędowych w ilości:

- $Q_{srd} = 523,0$  m<sup>3</sup>/d,  $Q_{maxd} = 1405,0$  m<sup>3</sup>/d,  $Q_{maxh} = 57,0$  m<sup>3</sup>/h.

Decyzją Starosty Oławskiego (dec. nr 7 z 19 stycznia 2001 r.) ustanowiona została, z terminem ważności do 31 grudnia 2011 r., strefa ochrony bezpośredniej dla ww. studni głębinowych, która obejmuje obszar w kształcie pięciokąta, zlokalizowany po zachodniej stronie drogi do Jankowa, o wymiarach  $20,0$  m x  $61,0$  m x  $20,0$  m x  $62,0$  m x  $70,0$  m, z najmniejszą odległością obudowy studni do ogrodzenia dla studni nr Ia wynoszącą – ok.  $11,0$  m, a dla studni Iz – ok.  $9,0$  m.

Zużycie wody według stanu na 31.12.2008 r. wynosi:

| Lp.                                                   | Miejscowość                 | Zużycie wody                        |                                  |                                     |                                  |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|
|                                                       |                             | Q roczne w tys. m <sup>3</sup> /rok |                                  | Q średniodobowe w m <sup>3</sup> /d |                                  |
|                                                       |                             | Ogółem                              | w tym:<br>gospodarstwa<br>domowe | Ogółem                              | w tym:<br>gospodarstwa<br>domowe |
| 1.                                                    | Piskorzów                   | 10,1                                | 9,9                              | 27,6                                | 27,1                             |
| 2.                                                    | Gęsice                      | 6,9                                 | 6,9                              | 18,8                                | 18,8                             |
| 3.                                                    | Janków                      | 6,1                                 | 6,1                              | 16,7                                | 16,7                             |
| 4.                                                    | Kuny                        | 2,5                                 | 2,5                              | 6,8                                 | 6,8                              |
| 5.                                                    | Polwica                     | 8,5                                 | 6,9                              | 23,2                                | 18,8                             |
| 6.                                                    | Swojków                     | 9,0                                 | 8,9                              | 24,6                                | 24,3                             |
| 7.                                                    | Wierzbno                    | 38,1                                | 36,2                             | 104,1                               | 99,0                             |
| 8.                                                    | Teodorów                    | 3,5                                 | 3,5                              | 9,6                                 | 9,6                              |
| 9.                                                    | Brzezimierz                 | 2,4                                 | 1,8                              | 6,6                                 | 4,9                              |
| 10.                                                   | Pelczyce                    | 2,1                                 | 2,1                              | 5,7                                 | 5,7                              |
| 11.                                                   | Marszowice<br>(gmina Oława) | 5,4                                 | 5,4                              | 14,7                                | 14,7                             |
| <b>Razem</b><br>(bez wsi Marszowice z<br>gminy Oława) |                             | <b>89,2</b>                         | <b>84,8</b>                      | <b>243,7</b>                        | <b>231,7</b>                     |
| <b>Razem</b><br>wodociąg grupowy<br>SUW Piskorzów     |                             | <b>94,6</b>                         | <b>90,2</b>                      | <b>258,47</b>                       | <b>246,4</b>                     |

Ilość wody pobranej z ujęcia w roku 2008 wyniosła:

$Q_r = 105,7$  tys. m<sup>3</sup>/rok,  $Q_{srd} = 288,8$  m<sup>3</sup>/d

Stacja Uzdatniania Wody wraz z ujęciem wody zlokalizowana jest w obrębie wsi Piskorzów, na działce nr 204/8. Stacja wyposażona jest m.in. w cztery filtry odżelaziające o średnicy zbiornika  $\Phi$  1500 mm każdy i cztery filtry służące do odmanganiania o średnicy zbiornika  $\Phi$  1500 mm każdy. Woda przed filtracją jest napowietrzana.

Na terenie stacji oprócz urządzeń uzdatniających znajdują się dwa naziemne zbiorniki wyrównawcze o pojemności  $V = 2 \times 300 \text{ m}^3$  oraz sześciokomorowy odстойnik popłuczyn o średnicy wewnętrznej  $\Phi$  1400 mm, pojemności całkowitej  $V_c = 20,3 \text{ m}^3$  i pojemności czynnej  $V_{cz} = 12,5 \text{ m}^3$ . Oczyszczone popłuczyny z SUW, w ilości  $Q_d = 9,4 \text{ m}^3/1$  płukanie odprowadzane są poprzez gminną kanalizację deszczową do potoku Mszana w km 6 + 080 w dorzeczu rzeki Ślęza.

Stan techniczny stacji nie budzi zastrzeżeń, jej praca przebiega bez zakłóceń.

W ramach wodociągu grupowego do sieci podłączona jest niżej wymieniona liczba gospodarstw domowych (wg stanu na 31.12.2008 r.).

| Lp.                                                              | Miejscowość               | Długość przyłączy do budynków mieszkalnych w km | Liczba przyłączy do budynków mieszkalnych |
|------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| 1.                                                               | Piskorzów                 | 1,1                                             | 69                                        |
| 2.                                                               | Gęsice                    | 0,8                                             | 44                                        |
| 3.                                                               | Janków                    | 0,7                                             | 36                                        |
| 4.                                                               | Kuny                      | 0,4                                             | 10                                        |
| 5.                                                               | Polwica                   | 0,7                                             | 37                                        |
| 6.                                                               | Swojków                   | 0,8                                             | 46                                        |
| 7.                                                               | Wierzbno                  | 2,1                                             | 108                                       |
| 8.                                                               | Teodorów                  | 0,4                                             | 21                                        |
| 9.                                                               | Brzezimierz               | 0,4                                             | 12                                        |
| 10.                                                              | Pelczyce                  | 0,2                                             | 13                                        |
| 11.                                                              | Marszowice z gminy Oława. | 0,8                                             | 42                                        |
| <b>Razem</b><br>(bez uwzględnienia wsi Marszowice z gminy Oława) |                           | <b>7,6</b>                                      | <b>396</b>                                |
| <b>Razem</b><br>wodociąg grupowy SUW Piskorzów                   |                           | <b>8,4</b>                                      | <b>438</b>                                |

Długość czynnej sieci rozdzielczej (bez uwzględnienia wsi Marszowice z gminy Oława) wyniosła łącznie 15,7 km, w tym:

- wieś Piskorzów – 1,3 km,
- wieś Gęsice – 1,4 km,
- wieś Janków – 2,1 km,
- wieś Kuny – 0,8 km,
- wieś Polwica – 1,2 km,
- wieś Swojków – 2,7 km,
- wieś Wierzbno – 4,5 km,
- wieś Teodorów – 0,9 km,

- wieś Brzezimierz – 0,5 km,
- wieś Pelczyce – 0,3 km,

Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągu grupowego SUW Piskorzów wyniosła łącznie 18,7 km ( w tym długość czynnej sieci rozdzielczej wsi Marszowice z gminy Oława – 3,0 km).

Zaopatrzenie w wodę wsi: Goszczyna oraz wsi Grodzieszowice odbywa się z wodociągu grupowego z terenu gminy Wiązów.

Zużycie wody według stanu na 31.12.2008 r. wynosi:

| Lp.          | Miejscowość    | Zużycie wody                        |                                  |                                     |                                  |
|--------------|----------------|-------------------------------------|----------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------|
|              |                | Q roczne w tys. m <sup>3</sup> /rok |                                  | Q średniodobowe w m <sup>3</sup> /d |                                  |
|              |                | Ogółem                              | w tym:<br>gospodarstwa<br>domowe | Ogółem                              | w tym:<br>gospodarstwa<br>domowe |
| 1.           | Goszczyna      | 4,5                                 | 4,1                              | 12,3                                | 11,2                             |
| 2.           | Grodzieszowice | 1,8                                 | 1,8                              | 4,9                                 | 4,9                              |
| <b>Razem</b> |                | <b>6,3</b>                          | <b>5,9</b>                       | <b>17,2</b>                         | <b>16,1</b>                      |

Długość czynnej sieci rozdzielczej wyniosła łącznie 4,5 km, w tym:

- wieś Goszczyna – 3,2 km,
- wieś Grodzieszowice – 1,3 km.

W ramach wodociągu grupowego do sieci podłączona jest niżej wymieniona liczba gospodarstw domowych (wg stanu na 31.12.2008 r.).

| Lp.          | Miejscowość    | Długość przyłączy do budynków<br>mieszkalnych w km | Liczba przyłączy<br>do budynków mieszkalnych |
|--------------|----------------|----------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| 1.           | Goszczyna      | 1,0                                                | 48                                           |
| 2.           | Grodzieszowice | 0,4                                                | 19                                           |
| <b>Razem</b> |                | <b>1,4</b>                                         | <b>67</b>                                    |

#### Ocena istniejącego stanu zaopatrzenia w wodę gminy Domaniów.

Wszystkie miejscowości na terenie gminy są w pełni zwodociągowane. Źródłem zaopatrzenia w wodę odbiorców znajdujących się na terenie gminy są dwie stacje uzdatniania wody, będące w eksploatacji Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Domaniowie tj.: Domaniów i Piskorzów, tworzące dwa niezależne układy wodociągowe. W przypadku wystąpienia awarii w jednym z układów wodociągowych brak jest aktualnie możliwości jego zasilenia z drugiego układu. Stacje nie wykorzystują w pełni istniejących ujęć wody i ich zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych. Suma zatwierdzonych zasobów jest znacznie wyższa od występującego zapotrzebowania wody.

Dwie wsie tj. Goszczyna oraz Grodzieszowice zaopatrywane są w wodę z poza obszaru gminy Domaniów. Z wodociągu grupowego SUW Piskorzów woda dostarczana jest do wsi Marszowice z gminy Oława.

Parametry wody podawanej do sieci są zgodne z wymaganiami odnośnie jakości wody do picia i na potrzeby gospodarcze.

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne głównych ujęć wód podziemnych, będących źródłem zaopatrzenia w wodę omówionych układów wodociągowych wynoszą łącznie  $Q_e = 118,0 \text{ m}^3/\text{h}$ , co daje możliwy pobór na dobę przy 20 – godzinnym pompowaniu wody  $Q = 2\,360 \text{ m}^3/\text{d}$ .



W wydanych pozwoleniach wodno-prawnych pobór wody podziemnej z wszystkich ujęć ustalony został łącznie na:

- $Q_{\text{śrd}} = 948,0,5 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  $Q_{\text{maxd}} = 1\,980,0 \text{ m}^3/\text{d}$  oraz  $Q_{\text{maxh}} = 117,0 \text{ m}^3/\text{d}$ .

Dobowa zdolność produkcyjna ujęć wody wynosi:

- $Q_d = 2\,600 \text{ m}^3/\text{d}$

Dobowa zdolność uzdatniania wody wynosi:

- $Q_d = 1\,600 \text{ m}^3/\text{d}$

Ilość wody pobranej z ujęć, będących w eksploatacji Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Domaniowie w roku 2008 wyniosła:

- $Q_r = 181,9 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$ ,  $Q_{\text{śrd}} = 497,0 \text{ m}^3/\text{d}$ .

Ilość wody zakupiona dla potrzeb wsi: Goszczyna oraz Grodzieszowice z ujęcia z terenu gminy Wiązów w roku 2008 wyniosła:

- $Q_r = 7,1 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$ ,  $Q_{\text{śrd}} = 19,4 \text{ m}^3/\text{d}$ .

Ilość wody dostarczona odbiorcom /zużycie wody/ w roku 2008 wyniosła ( z uwzględnieniem wsi Marszowice z gminy Oława).

- $Q_r = 174,3 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$ ,  $Q_{\text{śrd}} = 476,2 \text{ m}^3/\text{d}$ .

w tym:

- |                       |                                             |                                               |
|-----------------------|---------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| · gospodarstwa domowe | - $Q_r = 164,1 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$ | $Q_{\text{śrd}} = 448,4 \text{ m}^3/\text{d}$ |
| · cele produkcyjne    | - $Q_r = 6,2 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$   | $Q_{\text{śrd}} = 16,9 \text{ m}^3/\text{d}$  |
| · pozostałe cele      | - $Q_r = 4,0 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$   | $Q_{\text{śrd}} = 10,9 \text{ m}^3/\text{d}$  |

Ilość wody dostarczona odbiorcom / zużycie wody / w roku 2008 wyniosła ( bez uwzględnienia wsi Marszowice z gminy Oława).

- $Q_r = 168,9 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$ ,  $Q_{\text{śrd}} = 461,5 \text{ m}^3/\text{d}$ .

Zużycie wody w gminie w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło w 2008 roku:

- $Q_r = 31,4 \text{ m}^3/\text{Mk rok}$ ,  $Q_d = 0,086 \text{ m}^3/\text{MKd}$

Wg stanu na 31.12.2008 r. długość sieci magistralnej wynosiła – 47,7 km, natomiast długość przyłączy do budynków i innych obiektów – 19,2 km. Bez uwzględnienia wsi Marszowice z gminy Oława długość sieci magistralnej wynosiła – 44,7 km, natomiast długość przyłączy do budynków i innych obiektów – 18,4 km.

### **Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę**

Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę przyjęto w oparciu o istniejący na terenie gminy system zaopatrzenia w wodę, wielkości aktualnych zasobów eksploatacyjnych ujęć wody podziemnej oraz o prognozowaną wielkość zapotrzebowania wody.

## Zapotrzebowanie wody

Szacunkowe zapotrzebowanie wody na cele bytowo – komunalne

| Lp. | Miejscowość   | Prognozowana<br>liczba mieszkańców | Zapotrzebowanie wody na cele bytowo-<br>komunalne |                           |                           |
|-----|---------------|------------------------------------|---------------------------------------------------|---------------------------|---------------------------|
|     |               |                                    | Qśrd [m <sup>3</sup> /d]                          | Qmaxd [m <sup>3</sup> /d] | Qmaxh [m <sup>3</sup> /h] |
| 1.  | Brzezimierz   | 837                                | 108,8                                             | 141,4                     | 9,5                       |
| 2.  | Chwastnica    | 119                                | 15,5                                              | 20,1                      | 1,3                       |
| 3.  | Danielowice   | 99                                 | 12,9                                              | 16,7                      | 1,1                       |
| 4.  | Domaniów      | 1 331                              | 173,1                                             | 224,9                     | 15,0                      |
| 5.  | Domaniówek    | 175                                | 22,8                                              | 29,6                      | 2,0                       |
| 6.  | Gęsice        | 385                                | 50,1                                              | 65,1                      | 4,3                       |
| 7.  | Gostkowice    | 71                                 | 9,2                                               | 12,0                      | 0,8                       |
| 8.  | Goszczyna     | 931                                | 121,0                                             | 157,3                     | 10,5                      |
| 9.  | Grodziszowice | 151                                | 19,6                                              | 25,5                      | 1,7                       |
| 10. | Janków        | 317                                | 41,2                                              | 53,6                      | 3,6                       |
| 11. | Kończyce      | 443                                | 57,6                                              | 74,9                      | 5,0                       |
| 12. | Kuchary       | 118                                | 15,3                                              | 19,9                      | 1,3                       |
| 13. | Kuny          | 101                                | 13,1                                              | 17,1                      | 1,1                       |
| 14. | Kurzątkowice  | 378                                | 49,2                                              | 63,9                      | 4,3                       |
| 15. | Pelczyce      | 88                                 | 11,4                                              | 14,9                      | 1,0                       |
| 16. | Piskorzów     | 377                                | 49,0                                              | 63,7                      | 4,2                       |
| 17. | Piskorzówek   | 838                                | 108,9                                             | 141,6                     | 9,4                       |
| 18. | Polwica       | 329                                | 42,8                                              | 55,6                      | 3,7                       |
| 19. | Radłowice     | 155                                | 20,1                                              | 26,2                      | 1,8                       |
| 20. | Radoszkowice  | 109                                | 14,2                                              | 18,4                      | 1,2                       |
| 21. | Skrzypnik     | 1 406                              | 182,8                                             | 237,6                     | 15,9                      |
| 22. | Swojków       | 758                                | 98,5                                              | 128,1                     | 8,5                       |
| 23. | Teodorów      | 106                                | 13,8                                              | 17,9                      | 1,2                       |
| 24. | Wierzbo       | 2 544                              | 330,7                                             | 430,0                     | 28,7                      |
| 25. | Wyszkowice    | 401                                | 52,1                                              | 67,8                      | 4,5                       |
|     | Razem gmina   | <b>1 2567</b>                      | <b>1 633,7</b>                                    | <b>2 123,8</b>            | <b>141,6</b>              |

W studium określono szacunkowe zapotrzebowanie wody na cele bytowo – komunalne oraz na potrzeby związane z aktywnością gospodarczą.

Obliczenie zapotrzebowania wody na cele związane z aktywnością gospodarczą, na tym etapie opracowania, obciążone jest dużym współczynnikiem błędu. W studium wyznaczone zostały bowiem tereny pod działalność gospodarczą bez precyzowania rodzaju produkcji, usług oraz charakteru przemysłu. Potrzeby wodne powinny być określane przy ustalaniu konkretnej działalności produkcyjnej i usługowej.

Obliczenia zapotrzebowania wody na powyższe cele przeprowadzono w oparciu o:

- liczbę mieszkańców wynikającą z chłonności wszystkich wyznaczonych terenów o funkcji mieszkaniowej,
- scalone wskaźniki zapotrzebowania wody cele bytowo – komunalne, które obejmują potrzeby gospodarstw domowych, usług i instytucji oraz przydomowej hodowli zwierząt gospodarskich, eksploatacji pojazdów i maszyn. Do obliczeń przyjęto:
  - wskaźnik jednostkowego zapotrzebowania na wodę –  $q_j = 130 \text{ l/Mkd}$ ,
  - współczynnik nierównomierności dobowej – 1,3,
  - współczynnik nierównomierności godzinowej – 1,6,
- powierzchnię terenów wyznaczonych w studium pod aktywność gospodarczą
- scalone wskaźniki zapotrzebowania wody na cele związane z aktywnością gospodarczą. Do obliczeń przyjęto:
  - wskaźnik jednostkowego zapotrzebowania na wodę –  $q_j = 0,10 \text{ l/sha}$ ,
  - współczynnik nierównomierności dobowej – 1,15,
  - współczynnik nierównomierności godzinowej – 1,50

Szacunkowe zapotrzebowanie wody na cele związane planowaną aktywnością gospodarczą

| Lp. | Miejscowość        | Powierzchnia<br>[ha] | Zapotrzebowanie wody na cele aktywności<br>gospodarczej |                |              |
|-----|--------------------|----------------------|---------------------------------------------------------|----------------|--------------|
|     |                    |                      | Qśrd [m³/d]                                             | Qmaxd [m³/d]   | Qmaxh [m³/h] |
| 1.  | Brzezimierz        | 194,80               | 1 683,1                                                 | 1 935,5        | 121,0        |
| 2.  | Goszczyzna         | 216,36               | 1 869,3                                                 | 2 149,8        | 134,4        |
| 3.  | Pelczyce           | 21,36                | 184,5                                                   | 212,2          | 13,2         |
| 4.  | Polwica            | 3,98                 | 34,4                                                    | 39,5           | 2,5          |
| 5.  | Skrzypnik          | 67,54                | 583,6                                                   | 671,1          | 41,9         |
|     | <b>Razem gmina</b> | <b>504,04</b>        | <b>4 354,9</b>                                          | <b>5 008,1</b> | <b>313,0</b> |

Obliczenie zapotrzebowania wody na cele związane z aktywnością gospodarczą, na tym etapie opracowania, obciążone jest dużym współczynnikiem błędu. W studium wyznaczone zostały bowiem tereny pod działalność gospodarczą bez precyzowania rodzaju produkcji, usług oraz charakteru przemysłu. Rzeczywiste potrzeby wodne powinny być określane przy ustalaniu konkretnej działalności produkcyjnej i usługowej i mogą w sposób znaczący odbiegać od powyżej zamieszczonych.

### Rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę

W celu zaopatrzenia w wodę terenów wyznaczonych w studium pod zainwestowanie przewiduje się rozbudowę istniejących systemów zaopatrzenia w wodę w następującym układzie zatwierdzonych zasobów:

**Wodociąg grupowy SUW Domaniów**, obejmujący swoim zasięgiem wsie: Domaniów, Danielowice, Domaniówek, Gostkowice, Kończyce, Kuchary, Kurzątkowice, Piskorzówek, Skrzypnik, Radoszkowice,

Wyszkowice, Radłowice oraz Chwastnica na tereny planowanej zabudowy w obrębie miejscowości: Domaniów, Danielowice, Domaniówek, Kończyce, Kurzątkowice, Piskorzówek, Skrzypnik, Radoszkowice, Wyszkowice, Radłowice oraz Chwastnica.

- zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęć wody podziemnej:  $Q_e = 61,0 \text{ m}^3/\text{h}$ ,
- możliwy pobór na dobę przy 20-to godzinnym pompowaniu:  $Q = 1\,220,0 \text{ m}^3/\text{d}$
- pobór wody podziemnej zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym:  
 $Q_{\text{śrd}} = 425,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxd}} = 575,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxh}} = 60,0 \text{ m}^3/\text{h}$
- zapotrzebowanie wody na cele bytowo-komunalne:  
 $Q_{\text{śrd}} = 733,7 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxd}} = 953,6 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxh}} = 63,6 \text{ m}^3/\text{h}$
- zapotrzebowanie wody na cele na cele związane planowaną aktywnością gospodarczą:  
 $Q_{\text{śrd}} = 583,6 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxd}} = 671,1 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxh}} = 41,9 \text{ m}^3/\text{h}$

Aktualnie planowana jest modernizacja stacji uzdatniania wody (wymiana pomp) w Domaniowie oraz budowa nowej studni głębinowej (z uwagi na stan techniczny wyłączona zostanie jedna z pracujących obecnie studni).

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęć wody podziemnej nie gwarantują pokrycia prognozowanego zapotrzebowania wody na cele bytowo-komunalne oraz na cele związane z planowaną aktywnością gospodarczą. Dla pełnego pokrycia prognozowanego docelowego zapotrzebowania wody przewiduje się rozbudowę ujęć wód podziemnych oraz Stacji Uzdatniania Wody w Domaniowie do wielkości zapewniającej dostawę wody zarówno do terenów istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej we wsiach objętych omawianym wodociągiem grupowym jak i do terenów aktywności gospodarczej, zaplanowanej na obszarze wsi Skrzypnik. Dopuszcza się również budowę własnych ujęć, zlokalizowanych na terenie inwestora.

**Wodociąg grupowy SUW Piskorzów**, obejmujący swoim zasięgiem wsie: Piskorzów, Gęsice, Janków, Kuny, Polwica, Swojków, Wierzbno, Teodorów, Brzezimierz, Pełczyce, oraz wieś Marszowice znajdującą się na obszarze gminy Oława na tereny planowanej zabudowy w obrębie miejscowości: Piskorzów, Gęsice, Janków, Kuny, Polwica, Swojków, Wierzbno oraz Brzezimierz.

- zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęć wody podziemnej:  $Q_e = 57,0 \text{ m}^3/\text{h}$
- możliwy pobór na dobę przy 20-to godzinnym pompowaniu  $Q = 1\,140,0 \text{ m}^3/\text{d}$
- pobór wody podziemnej zgodnie z pozwoleniem wodno-prawnym:  
 $Q_{\text{śrd}} = 523,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxd}} = 1\,405,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxh}} = 57,0 \text{ m}^3/\text{h}$
- zapotrzebowanie wody na cele bytowo-komunalne:  
 $Q_{\text{śrd}} = 759,4 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxd}} = 987,4 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxh}} = 65,8 \text{ m}^3/\text{h}$ .
- zapotrzebowanie wody na cele na cele związane planowaną aktywnością gospodarczą:  
 $Q_{\text{śrd}} = 1\,902,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxd}} = 2\,187,2 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  
 $Q_{\text{maxh}} = 136,7 \text{ m}^3/\text{h}$

Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęć wody podziemnej nie gwarantują pokrycia prognozowanego zapotrzebowania wody na cele bytowo-komunalne oraz na cele związane z planowaną aktywnością gospodarczą. Dla pełnego pokrycia prognozowanego docelowego zapotrzebowania wody przewiduje się rozbudowę ujęć wód podziemnych oraz Stacji Uzdatniania Wody w Piskorzowie do wielkości zapewniającej dostawę wody zarówno do terenów istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej we wsiach objętych omawianym wodociągiem grupowym jak i do terenów aktywności gospodarczej, zaplanowanej na obszarze wsi: Brzezimierz, Polwica i Pełczyce. Dopuszcza się również budowę własnych ujęć, zlokalizowanych na terenie inwestora.

Wodociąg zaopatrujący w wodę wsie: Goszczyna oraz Grodzieszowice na tereny planowanej zabudowy w obrębie w/w miejscowości.

- zużycie wody w roku 2008:  
Qśrd = 17,2 m<sup>3</sup>/d,
- zapotrzebowanie wody na cele bytowo-komunalne:  
Qśrd = 140,6 m<sup>3</sup>/d,  
Qmaxd = 182,8 m<sup>3</sup>/d,  
Qmaxh = 12,2 m<sup>3</sup>/h.
- zapotrzebowanie wody na cele na cele związane planowaną aktywnością gospodarczą:  
Qśrd = 1 869,3 m<sup>3</sup>/d,  
Qmaxd = 2 149,8 m<sup>3</sup>/d,  
Qmaxh = 134,4 m<sup>3</sup>/h

Pokrycie prognozowanego docelowego zapotrzebowania wody na cele bytowo-komunalne oraz na cele związane z planowaną, na obszarze wsi Goszczyna aktywnością gospodarczą, odbywać się będzie w sposób dotychczasowy, tj. z wodociągu grupowego z terenu gminy Wiązów.

W przypadku braku możliwości pokrycia potrzeb z w/w wodociągu proponuje się rozbudowę ujęcia wód podziemnych tego wodociągu oraz stacji uzdatniania wody do wielkości zapewniającej dostawę wody zarówno do terenów istniejącej i planowanej zabudowy mieszkaniowej we wsiach objętych omawianym wodociągiem grupowym jak i do terenów aktywności gospodarczej zaplanowanej na obszarze wsi Goszczyna. Wariantowo proponuje się dostawę wody z wodociągu grupowego SUW Domaniów. Dopuszcza się również budowę własnych ujęć, zlokalizowanych na terenie inwestora.

Zakładany rozwój gminy pociąga za sobą konieczność rozbudowy systemów wodociągowych, w szczególności dla obsłużenia terenów planowanej zabudowy mieszkaniowej oraz aktywności gospodarczej. Rozbudowany system zaopatrzenia winien zapewniać również wymaganą ilość wody na potrzeby przeciwpożarowe.

W studium przewiduje się następujące kierunki rozwoju w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- modernizację i rozbudowę stosownie do potrzeb istniejących lub budowę nowych ujęć wód podziemnych,
- modernizację i rozbudowę stosownie do potrzeb lub budowę nowych stacji uzdatniania wody wraz z obiektami towarzyszącymi,
- rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej na tereny planowanej zabudowy,
- wymianę istniejącej sieci wodociągowej, która ze względu na zbyt małe przekroje lub zły stan techniczny nie pozwala na dostawę wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem do terenów wyznaczonych pod zabudowę,
- przebudowę istniejącej sieci wodociągowej na odcinkach kolidujących z planowaną zabudową.

Z uwagi na długofalowy proces realizacji założonego w studium rozwoju urbanizacji gminy, konieczna jest weryfikacja na bieżąco zapotrzebowania wody, zwłaszcza na obszarach wyznaczonych pod działalność związaną z aktywnością gospodarczą. Na obszarach tych dopuszcza się budowę ujęć własnych oraz ograniczenie lokalizacji usług, przemysłu i produkcji o charakterze wodochłonnym.

W celu zmniejszenia stopnia rozdrobnienia istniejącego systemu wodociągowego oraz dla zwiększenia stopnia niezawodności jego działania proponuje się stworzenie wspólnego, pierścieniowego układu wodociągowego, poprzez budowę nowych odcinków sieci wodociągowej, łączącej miejscowości objęte poszczególnymi wodociągami grupowymi.

## GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Na terenie gminy brak jest systemowych rozwiązań służących do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Aktualnie występuje ogromna dysproporcja pomiędzy rozwojem systemu wodociągowego a systemem służącym do odprowadzania ścieków. Lokalne oczyszczalnie ścieków znajdują się w obrębie wsi Domaniów oraz wsi Wierzbno.

### Oczyszczalnia ścieków w Wierzbnie

Mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków, typu BIOBLOK MU – 200, zlokalizowana jest na terenie wsi Wierzbno, na działkach nr 253/2 oraz 253/3. Na oczyszczalnię odprowadzane są ścieki sanitarne z osiedla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Przepustowość oczyszczalni wynosi  $Q = 250 \text{ m}^3/\text{d}$ .

W skład oczyszczalni ścieków wchodzi następujące urządzenia i obiekty:

- pompownia ścieków surowych wraz ze zbiornikiem wyrównawczym (pompownia wyposażona jest w kosz na skratki i pojemnik do ich gromadzenia),
- komora napowietrzania, pracująca metodą niskoobciążonego osadu czynnego ze stabilizacją typu AP-1000 o objętości  $2 \times 1000 \text{ m}^3$ ,
- osadnik wtórny o wymiarach  $2,5 \times 2,5 \times 3,6 \text{ m}$ , wyposażony w pompę do recyrkulacji, służącą jednocześnie do przepompowywania osadu nadmiernego na poletka,
- trzy poletka osadowe o łącznej powierzchni  $102,0 \text{ m}^2$ ,
- dwukomorowe składowisko suchego osadu o powierzchni jednej komory  $53,0 \text{ m}^2$  i pojemności całkowitej  $64,0 \text{ m}^3$ ,
- pojemniki na skratki,
- budynek gospodarczy.

Ścieki sanitarne z zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej odprowadzane są osiedlową siecią kanalizacji sanitarnej do przepompowni ścieków, zlokalizowanej na terenie osiedla a następnie rurociągiem tłocznym  $\varnothing 150 \text{ mm}$  do oczyszczalni ścieków. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny Ż-L-2 w km 2+ 631, będący dopływem potoku Mszana w km 4+ 000. Wylot kanału kanalizacyjnego  $\varnothing 200$  w obudowie betonowej do rowu, znajduje się na działce nr 253/2.

Osady ściekowe wywożone są do oczyszczalni ścieków w Borku Strzelińskim.

Decyzją Wojewody Wrocławskiego (dec. nr 8 z dnia 28 stycznia 2009 r.) udzielone zostało pozwolenie wodno-prawne, z terminem ważności do 28 stycznia 2019 r., na odprowadzanie oczyszczonych ścieków komunalnych, w ilości:

- $Q_{\text{śrd}} = 77,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  $Q_{\text{maxd}} = 100,0 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  $Q_{\text{maxh}} = 6,70 \text{ m}^3/\text{h}$ ,

Ilość odprowadzonych ścieków komunalnych według stanu na 31.12.2008 r. wyniosła:

- $Q_r = 17,8 \text{ tys. m}^3/\text{rok}$ ,  $Q_{\text{śrd}} = 48,63 \text{ m}^3/\text{d}$ ,

Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wyniosła 2,3 km.

W ramach istniejącego układu kanalizacyjnego do sieci podłączonych jest 37 odbiorców (wg stanu na 31.12.2008 r.), natomiast długość połączeń wynosi 0,2 km.

### **Oczyszczalnia ścieków w Domaniewie**

Mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków, typu ZBW – BOS – ZZ 25, zlokalizowana jest na terenie wsi Domaniew, na działce numer 145. Na oczyszczalni odprowadzane są ścieki sanitarne z Zespołu Szkół im. Jana Pawła II, z Ochotniczej Straży Pożarnej oraz z Niepublicznego Ośrodka Zdrowia w Domaniewie.

Przepustowość oczyszczalni wynosi  $Q = 25,0 \text{ m}^3/\text{d}$ .

Oprowadzenie ścieków oczyszczonych odbywa rowem melioracyjnym Z-G do rzeki Żórawka.

Osady ściekowe wywożone są do oczyszczalni ścieków w Borku Strzelińskim.

Decyzją Wojewody Wrocławskiego (dec. nr OŚ.I.6210/44/97 z dnia 7 kwietnia 1997 r.) udzielone zostało pozwolenie wodno-prawne, z terminem ważności do 31 grudnia 2015 r., na odprowadzanie oczyszczonych ścieków komunalnych, w ilości:

- w okresie roku szkolnego:
  - $Q_{\text{maxd}} = 17,33 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  $Q_{\text{maxh}} = 4,74 \text{ m}^3/\text{h}$ ,
- w okresie wakacyjnym:
  - $Q_{\text{maxd}} = 5,97 \text{ m}^3/\text{d}$ ,  $Q_{\text{maxh}} = 1,64 \text{ m}^3/\text{h}$ .

Na terenie pozostałych miejscowości znajdujących się w obrębie gminy Domaniew brak jest urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Najczęściej stosowanymi urządzeniami do usuwania ścieków bytowo – gospodarczych są bezodpływowe osadniki gnilne okresowo opróżniane (o różnym stopniu technicznym i różnych warunkach eksploatacyjnych) oraz osadniki wykonane jako doły chłonne. Na terenie gminy występują ponadto małe przydomowe oczyszczalnie ścieków. Oczyszczalnie te, zwykle z wymiennym wkładem, budowane są z inicjatywy właścicieli posesji i spełniają swoją rolę tylko w przypadku prawidłowej ich eksploatacji.

### **Kanalizacja deszczowa**

Na terenie gminy Domaniew tylko nieliczne miejscowości wyposażone są w sieć kanalizacji deszczowej. W poszczególnych wsiach istnieją odcinki kanalizacji deszczowej, odprowadzającej wody opadowe do cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych. Wody opadowe z terenów wsi odprowadzane są przede wszystkim powierzchniowo rowami otwartymi do cieków wodnych.

Kanały deszczowe zlokalizowane są głównie wzdłuż dróg. W większości przypadków powstały one przez zarurowanie rowów przydrożnych i cieków wodnych.

Najlepiej rozwinięta sieć kanalizacji deszczowej znajduje się na terenie wsi Wierzbno i Domaniew. Stan techniczny istniejącej sieci kanalizacji deszczowej jest zróżnicowany. Starsze kanały deszczowe i zarurowania są znacznie wyeksploatowane i często w złym stanie technicznym.

Na terenie gminy brak jest systemowych rozwiązań służących do odprowadzania i oczyszczania ścieków. Aktualnie występuje ogromna dysproporcja pomiędzy rozwojem systemu wodociągowego a systemem służącym do odprowadzania ścieków. Lokalne oczyszczalnie ścieków znajdują się w obrębie wsi Domaniew oraz wsi Wierzbno.

### **Kierunki rozwoju systemów odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków**

Wobec znikomego stopnia skanalizowania obszaru gminy, kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej należy do najpilniejszych zadań Gminy.

Kierunki rozwoju odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków przyjęto w oparciu o istniejący na terenie gminy stan gospodarki ściekowej oraz o prognozowaną ilość ścieków.

### Bilans ścieków

Szacunkowy bilans ścieków bytowo – komunalnych

| Lp. | Miejscowość        | Prognozowana liczba mieszkańców | Ilość ścieków bytowo-komunalnych |                           |                           |
|-----|--------------------|---------------------------------|----------------------------------|---------------------------|---------------------------|
|     |                    |                                 | Qśrd [m <sup>3</sup> /d]         | Qmaxd [m <sup>3</sup> /d] | Qmaxh [m <sup>3</sup> /h] |
| 1.  | Brzezimierz        | 837                             | 97,9                             | 127,3                     | 8,5                       |
| 2.  | Chwastnica         | 119                             | 13,9                             | 18,1                      | 1,2                       |
| 3.  | Danielowice        | 99                              | 11,6                             | 15,0                      | 1,0                       |
| 4.  | Domaniów           | 1 331                           | 155,8                            | 202,4                     | 13,5                      |
| 5.  | Domaniówek         | 175                             | 20,5                             | 26,6                      | 1,8                       |
| 6.  | Gęsice             | 385                             | 45,1                             | 58,6                      | 3,9                       |
| 7.  | Gostkowice         | 71                              | 8,3                              | 10,8                      | 0,7                       |
| 8.  | Goszczyna          | 931                             | 108,9                            | 141,6                     | 9,5                       |
| 9.  | Grodziszowice      | 151                             | 17,6                             | 23,0                      | 1,5                       |
| 10. | Janków             | 317                             | 37,1                             | 48,2                      | 3,2                       |
| 11. | Kończyce           | 443                             | 51,8                             | 67,4                      | 4,5                       |
| 12. | Kuchary            | 118                             | 13,8                             | 17,9                      | 1,2                       |
| 13. | Kuny               | 101                             | 11,8                             | 15,4                      | 1,0                       |
| 14. | Kurzątkowice       | 378                             | 44,3                             | 57,5                      | 3,9                       |
| 15. | Pełczyce           | 88                              | 10,3                             | 13,4                      | 0,9                       |
| 16. | Piskorzów          | 377                             | 44,1                             | 57,3                      | 3,8                       |
| 17. | Piskorzówek        | 838                             | 98,0                             | 127,4                     | 8,5                       |
| 18. | Polwica            | 329                             | 38,5                             | 50,0                      | 3,3                       |
| 19. | Radłowice          | 155                             | 18,1                             | 23,6                      | 1,6                       |
| 20. | Radoszkowice       | 109                             | 12,8                             | 16,6                      | 1,1                       |
| 21. | Skrzypnik          | 1 406                           | 164,5                            | 213,9                     | 14,3                      |
| 22. | Swojków            | 758                             | 88,7                             | 115,3                     | 7,6                       |
| 23. | Teodorów           | 106                             | 12,4                             | 16,1                      | 1,1                       |
| 24. | Wierzbno           | 2 544                           | 297,6                            | 387,0                     | 25,8                      |
| 25. | Wyszkowice         | 401                             | 46,9                             | 61,0                      | 4,0                       |
|     | <b>Razem gmina</b> | <b>1 2567</b>                   | <b>1 470,3</b>                   | <b>1 911,4</b>            | <b>127,4</b>              |



W studium określono szacunkowe ilości ścieków bytowo – komunalnych. Obliczenia przeprowadzono przy założeniu, że ich ilość jest pochodną ilości dostarczanej wody i wynosi zazwyczaj 75% – 90% potrzeb wodnych > do obliczeń przyjęto 90%.

Obliczenie ilości ścieków z terenów związanych z aktywnością gospodarczą, na tym etapie opracowania, obciążone jest dużym współczynnikiem błędu. W studium wyznaczone zostały bowiem tereny pod działalność gospodarczą bez precyzowania rodzaju produkcji oraz charakteru przemysłu. Ostateczna ilość ścieków będzie zależała od rzeczywistego wskaźnika odpływu ścieków, ustalonego dla konkretnej działalności produkcyjnej i usługowej, co aktualnie jest niemożliwe do ustalenia. W obliczeniach nie uwzględniono zatem odpływu ścieków pochodzących z szeroko rozumianej działalności gospodarczej. Rzeczywiste ilości ścieków powinny być określone przy ustalaniu konkretnej działalności produkcyjnej i usługowej i mogą w znacznym stopniu odbiegać od powyżej zamieszczonych

Szacunkowy bilans ścieków z terenów planowanej aktywności gospodarczej

| Lp. | Miejscowość | Powierzchnia<br>[ha] | Ilość ścieków z terenów<br>aktywności gospodarczej |                |              |
|-----|-------------|----------------------|----------------------------------------------------|----------------|--------------|
|     |             |                      | Qśrd [m³/d]                                        | Qmaxd [m³/d]   | Qmaxh [m³/h] |
| 1.  | Brzezimierz | 194,80               | 1 514,8                                            | 1 742,0        | 108,9        |
| 2.  | Goszczyna   | 216,36               | 1 682,4                                            | 1 934,8        | 121,0        |
| 3.  | Pelczyce    | 21,36                | 166,0                                              | 191,0          | 11,9         |
| 4.  | Polwica     | 3,98                 | 31,0                                               | 35,5           | 2,2          |
| 5.  | Skrzypnik   | 67,54                | 525,2                                              | 604,0          | 37,7         |
|     | Razem gmina | <b>504,04</b>        | <b>3919,4</b>                                      | <b>4 507,3</b> | <b>281,7</b> |

### Systemy odprowadzania i oczyszczania ścieków

W założonych kierunkach rozwoju systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków przyjęto jako uwarunkowanie, sporządzoną w kwietniu 2008 roku, przez UNI-EKO IMECONSULTING „Koncepcję gospodarki ściekowej dla gminy Domaniów”. W w/w opracowaniu zaproponowano rozwiązanie zagadnienia gospodarki ściekowej na terenie gminy w trzech wariantach.

- Wariant I > oparty o przewidziane do rozbudowy istniejące oczyszczalnie ścieków znajdujące się w obrębie wsi Domaniów i Wierzbno oraz Borek Strzeliński na terenie gminy Borów.
  - miejscowości: Domaniów, Danielowice, Chwastnica, Gostkowice, Piskorzówek, Radłowice oraz Skrzypnik – wspólny system kanalizacji grawitacyjno – tłocznej i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w obrębie wsi Domaniów,
  - wieś Brzezimierz, Gęsice, Janków, Kuny, Pelczyce, Piskorzów, Polwica, Swojków, Teodorów oraz Wierzbno – wspólny system kanalizacji grawitacyjno – tłocznej i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w obrębie wsi Wierzbno,
  - wieś Domaniówek, Goszczyna, Grodzieszowice, Kończyce, Kuchary, Kurzątkowice, Radoszkowice oraz Wyszkowice – wspólny system kanalizacji grawitacyjno – tłocznej i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w obrębie wsi Borek Strzeliński w gminie Borów.
- Wariant II > oparty o przewidziane do rozbudowy istniejące oczyszczalnie ścieków znajdujące się w obrębie miejscowości Domaniów i Wierzbno.

- Wariant III › oparty o przewidzianą do rozbudowy istniejącą oczyszczalnię ścieków znajdującą się w obrębie wsi Domaniów oraz istniejącą oczyszczalnię ścieków w mieście Oława (podłączenie miejscowości ciężących do Wierzbna poprzez budowę rurociągu tłocznego do miejscowości Nowy Otok na terenie gminy Oława).

Z uwagi na wysokie koszty realizacji inwestycji w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, przekraczające możliwości finansowe gminy, określone dla poszczególnych wariantów, przyjęto w koncepcji tzw. wariant ostateczny.

- Wariant ostateczny › oparty o przewidzianą budowę kanalizacji sanitarnej w układzie grawitacyjno – tłocznym we wsiach: Wierzbno, Piskorzów, Polwica oraz Domaniów z lokalizacją jednej oczyszczalni ścieków, znajdującą się w obrębie wsi Wierzbno. Zadanie to stanowić będzie pierwszy etap realizacji inwestycji w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków. Zgodnie z tym wariantem oczyszczalnia Wierzbno przewidziana została do modernizacji i rozbudowy. W następnym etapie nastąpi podłączenie wsi Piskorzówek i Skrzypnik oraz kolejnych miejscowości, w zależności od posiadanych środków finansowych oraz od intensywności rozwijającego się zainwestowania. Wieś Kończyce podłączona zostanie do oczyszczalni ścieków znajdującej się w obrębie wsi Borek Strzeleński na terenie gminy Borów.

W oparciu o opracowany wariant I oraz przyjęty do realizacji wariant ostateczny odprowadzania i oczyszczania ścieków, w studium zaproponowano dla okresu docelowego rozwiązanie zagadnienia gospodarki ściekowej na terenie gminy w następującym układzie:

- Domaniów, Danielowice, Chwastnica, Gostkowice, Piskorzówek, Radłowice, Skrzypnik, Brzezimierz, Gęsice, Janków, Kuny, Pelczyce, Piskorzów, Polwica, Swojków, Teodorów oraz Wierzbno – wspólny system kanalizacji grawitacyjno – tłocznej i odprowadzenie ścieków do przewidzianej do modernizacji i rozbudowy oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w obrębie wsi Wierzbno,
- Domaniówek, Goszczyna, Grodzieszowice, Kończyce, Kuchary, Kurzątkowice, Radoszkowice oraz Wyszkowice – wspólny system kanalizacji grawitacyjno – tłocznej i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni ścieków, zlokalizowanej w obrębie wsi Borek Strzeleński w gminie Borów.

Zaproponowane rozwiązanie układów kanalizacyjnych pozwala na etapowanie inwestycji. Wybór i kolejność realizacji zależy jest w głównej mierze od posiadanych środków finansowych inwestora oraz od intensywności rozwijającego się zainwestowania.

Dopuszcza się również inny, niż powyżej zaproponowany sposób grupowania wsi we wspólne systemy kanalizacyjne pod warunkiem nienaruszania pozostałych ustaleń studium.

Przy podejmowaniu decyzji w zakresie inwestycji związanych z odprowadzeniem i unieszkodliwianiem ścieków konieczna jest weryfikacja na bieżąco zarówno zapotrzebowania wody, jak i ilości odprowadzanych ścieków.

Do czasu realizacji w/w systemów kanalizacyjnych, ścieki bytowo – gospodarcze powinny być gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i w miarę potrzeb wywożone do punktu zlewnego, zorganizowanego w najbliższej działającej oczyszczalni ścieków. Dopuszcza się również stosowanie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii stosownych organów administracji samorządowej. Po wykonaniu komunalnej sieci kanalizacyjnej, nieruchomości wyposażone w szczelne zbiorniki na nieczystości płynne należy włączyć do komunalnej sieci kanalizacyjnej.

Dla terenów zabudowy uzupełniającej, położonej peryferyjnie w stosunku do głównych terenów zainwestowania na obszarze wsi oraz znajdującej się poza zasięgiem zrealizowanych już systemów kanalizacji sanitarnej, przewiduje się zorganizowanie wywozu

ścieków sanitarnych do zlewni ścieków zlokalizowanej na terenie oczyszczalni ścieków. Dopuszcza się na tych terenach budowę indywidualnych oczyszczalni ścieków pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii stosownych organów. Podobnie dla miejscowości, dla których wskaźnik ilości mieszkańców na jeden kilometr sieci jest niekorzystny proponuje się stosowanie indywidualnych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków (szczelne zbiorniki bezodpływowe, indywidualne oczyszczalnie ścieków).

W zakresie odprowadzania ścieków przemysłowych należy dążyć do ich całkowitego unieszkodliwiania na terenie własnym inwestora i w miarę możliwości do stosowania obiegu zamkniętego procesów produkcyjnych. Ustala się wymóg podczyszczania ścieków przemysłowych o przekroczonych dopuszczalnych wartościach zanieczyszczeń, przed ich wprowadzeniem do komunalnej kanalizacji sanitarnej, w oczyszczalniach zakładowych, zlokalizowanych na terenach wyznaczonej działalności gospodarczej.

W zakresie odprowadzania wód deszczowych dopuszcza się możliwość budowy sieci kanalizacji deszczowej z odprowadzeniem wód opadowych do rowów i cieków wodnych znajdujących się na terenie gminy. Przewiduje się uporządkowanie gospodarki wodami deszczowymi, w tym: modernizację odbiorników przeznaczonych do wprowadzenia dodatkowych ilości wód deszczowych, ograniczanie współczynnika spływu wód deszczowych, retencjonowanie wód deszczowych (w tym na terenach zieleni). Przewiduje się również zarurowanie rowów melioracyjnych kolidujących z planowanym zainwestowaniem. W studium dopuszcza się budowę lokalnych przepompowni wód opadowych oraz zbiorników retencyjnych zlokalizowanych na terenach własnych inwestora. Należy dążyć do objęcia systemami odprowadzającymi wody opadowe terenów zabudowanych i utwardzonych. Tereny, na których może dojść do zanieczyszczenia substancjami, określonymi w przepisach szczególnych, należy utwardzić i skanalizować.

## **ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ**

Wszystkie miejscowości na terenie gminy Domaniów są zelektryfikowane.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców odbywa się liniami średnich napięć 20 kV z GPZ Oława w powiązaniu z GPZ Strzelin oraz GPZ Żórawina. Sieć średniego napięcia wykonana jest głównie w postaci linii napowietrznych oraz w niewielkim stopniu w postaci linii kablowych. Stan techniczny linii jest zróżnicowany. Modernizacji wymagają głównie linie napowietrzne.

Przesyłanie energii elektrycznej odbiorcom następuje liniami niskich napięć napowietrznymi lub kablowymi poprzez stacje transformatorowe 20/0,4 kV, z których większość stanowią stacje słupowe w wykonaniu napowietrznym. Stopień wykorzystania stacji jest zróżnicowany. W wielu stacjach wntęrzowych istnieje możliwość zainstalowania transformatorów o mocy do 630 kVA, a w stacjach słupowych do 250 kVA. Aktualna sytuacja w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną jest stosunkowo dobra, lecz wykazywane są nieznaczne niedobory.

Przez obszar gminy nie przebiegają elektroenergetyczne linie przesyłowe wysokich napięć.

### **Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną**

O możliwości realizacji wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną związanego z dynamicznym rozwojem zarówno budownictwa mieszkaniowego, jak i aktywności gospodarczej decydują n.w. parametry systemu energetycznego:

- rezerwa mocy źródeł zasilania obszaru gminy w energię elektryczną,
- rezerwa mocy przesyłowej sieci średnich napięć 20 kV,
- możliwość wykorzystania rezerw poprzez budowę sieci niskiego napięcia od istniejących stacji transformatorowych do przyszłych odbiorców,

- możliwość wymiany istniejących transformatorów na większe w stacjach transformatorowych z jednoczesną budową nowych linii niskiego napięcia.

Dla pokrycia mocy na docelowe potrzeby gminy przewiduje się:

- modernizację źródeł zasilania w energię elektryczną obszaru gminy Domaniów, w zakresie stosownym do potrzeb,
- budowę dodatkowych stacji transformatorowych wraz z liniami zasilającymi, stosownie do potrzeb, których lokalizację należy uzależnić od rodzaju i sposobu zabudowy,
- rozbudowę istniejących stacji transformatorowych do zapotrzebowania mocy, wynikającego z planowanego zagospodarowania,
- rozbudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, w formie linii napowietrznych, kablowych lub napowietrzno-kablowych,
- modernizację istniejącej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia.

W studium założono ponadto przełożenie lub skablowanie linii napowietrznych średniego i niskiego napięcia, których obecny przebieg koliduje z istniejącą i planowaną zabudową.

W zakresie elektroenergetycznej sieci przesyłowej, Polskie Sieci Elektroenergetyczne - Zachód S.A. planują na terenie gminy Domaniów budowę fragmentu dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji planowany GPZ Wrocław Południe (zlokalizowany na terenie gminy Kobierzyce) – Elektrownia Opole Dobrzeń, przebiegającej wzdłuż autostrady A-4, z wykorzystaniem odcinka dotychczas planowanej linii napowietrznej wysokiego napięcia 400 kV relacji Świebodzice – Dobrzeń. Zgodnie z Planem Rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną, inwestycja ta przewidziana jest do realizacji do końca 2015 roku. Proponowana trasa fragmentu planowanej dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV została przedstawiona na rysunku studium.

Wzdłuż ww. linii należy uwzględniać pas technologiczny o szerokości 70m (po 35m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania jego terenu.

Dopuszcza się budowę linii elektroenergetycznej dwutorowej 400 kV albo linii wielotorowej, wielonapięciowej. Dopuszcza się także modernizację, odbudowę, rozbudowę, przebudowę i nadbudowę tej linii po jej wybudowaniu.

W zakresie elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej, EnergiaPro Koncern Energetyczny SA planuje na terenie gminy Domaniów budowę napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji istniejący GPZ R-186 Oława – planowany GPZ Wiązów, przebiegającej przez południowo - wschodnią część obszaru gminy. Proponowana trasa fragmentu planowanej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV została przedstawiona na rysunku studium.

Dla planowanej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV przyjęto pas technologiczny o szerokości 40m (po 20m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania jego terenu.

W studium dopuszcza się budowę Głównych Punktów Zasilania 110/20 kV, obsługujących odbiorców, których zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącego układu elektroenergetycznego byłoby niemożliwe lub niedostateczne. Lokalizację tych stacji proponuje się na wyznaczonych terenach aktywności gospodarczej.

Na obszarze położonym w zasięgu pasa technologicznego napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia obowiązują m.in. następujące szczególne warunki zagospodarowania terenów i ograniczenia w ich użytkowaniu:

- w pasie technologicznym linii wysokiego napięcia:
  - nie należy lokalizować budynków mieszkalnych lub innych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. (w indywidualnych przypadkach odstąpienia od tej zasady może udzielić właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych),

- należy uzgadniać warunki lokalizacji wszelkich obiektów z właścicielem linii,
- nie należy sadzić roślinności wysokiej pod linią i w odległości:
  - po 20m od osi linii w obu kierunkach – linia 400 kV,
  - po 10m od osi linii w obu kierunkach – linia 110 kV.
- zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii wysokiego napięcia mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów,
- lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologicznych linii wysokiego napięcia wymaga uzgodnień z właścicielem linii.

W celu stworzenia warunków do rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii, jako proekologiczne przedsięwzięcia w środowisku, na terenach oznaczonych na rysunku studium symbolem R/E, przewiduje się lokalizację elektrowni wiatrowych (farm wiatrowych) z dopuszczeniem korekty lokalizacyjnej na etapie sporządzania planu miejscowego. Wskazany obszar lokalizacji przyjęty został na podstawie wniosku inwestora, który zakłada wybudowanie ok. 30 siłowni wiatrowych – warunki przyłączenia do sieci ustalono na 75 MW. Sposób przyłączenia do sieci energetycznej określony zostanie przez EnergiaPro Koncern Energetyczny S.A. Na terenie tym dopuszcza się budowę dróg eksploatacyjnych wraz z niezbędną siecią kablową, związaną z użytkowaniem elektrowni. Układ przestrzenny i kompozycyjny wszystkich elektrowni wiatrowych musi zostać tak zaprojektowany, ażeby nie tworzył dysharmonii w krajobrazie poprzez przypadkowe zróżnicowanie wysokości lub usytuowanie. Obowiązuje nakaz ujednolicenia koloru i form elektrowni w obszarze całego projektowanego zespołu przy dopuszczonym ewentualnym strefowym zróżnicowaniu wysokości.

Elektrownie wiatrowe powinny być pomalowane na kolor jasny, pastelowy, niekontrastujący z otoczeniem. Lokalizacja elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 1 MW została dopuszczona w studium na terenach otwartej rolniczej przestrzeni produkcyjnej, położonych w odległości większej niż 700m od istniejącej lub projektowanej zabudowy przeznaczanej na stały pobyt ludzi.

Dopuszczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych na wskazanych w studium obszarach nie przesądza o możliwości ich realizacji. **Ostatecznie zadecydują o tym wyniki przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elektrowni wiatrowej.**

Na obszarze gminy Domaniów nie występują wprawdzie obszary Natura 2000, ale tereny w północnej części gminy przeznaczone pod lokalizację elektrowni wiatrowych położone są w odległości ok. 7km od projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk Natura 2000 „Grądy w Dolinie Odry” (wyznaczonego m.in. dla ochrony gatunków nietoperzy: mopka *Barbastella barbastellus*, nocka dużego *Myotis myotis*, nocka Bechsteina *Myotis bechsteini* oraz nocka łydkowłosego *Myotis dasycneme*) oraz w odległości ok. 8 km od Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Grądy Odrzańskie”. Planowane w studium elektrownie wiatrowe z uwagi na swój charakter oraz lokalizację, mogą negatywnie oddziaływać na ww. obszary Natura 2000. Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów przeznaczonych pod farmy wiatrowe znajdują się cieki wodne oraz łąki tworzące lokalne korytarze ekologiczne. W związku z powyższym budowa elektrowni wiatrowych na przedmiotowych terenach może stanowić barierę na trasie przelotów ptaków i nietoperzy.

Zgodnie z zasadami realizacji inwestycji w energetyce wiatrowej tereny przewidziane pod realizację, farm wiatrowych winny podlegać szczegółowej analizie przyrodniczo-środowiskowej, sporządzonej przez specjalistów, przy zastosowaniu metod badawczych pozwalających na pełną analizę stanu środowiska przyrodniczego oraz ocenę wpływu elektrowni na poszczególne elementy przyrody. Dopiero wyniki ww. analizy (sporządzonej w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elektrowni wiatrowej) pozwolą rozstrzygnąć kwestię możliwości realizacji farm wiatrowych we wskazanej lokalizacji. Równocześnie na terenach sąsiednich gmin Oława i Borów również planowane są farmy wiatrowe. W przypadku łącznej realizacji ww. przedsięwzięć, analiza przyrodniczo - środowiskowa winna uwzględnić również skumulowane oddziaływanie tych przedsięwzięć z inwestycją przewidzianą w

przedmiotowym projekcie.

W studium dopuszcza się również realizację małych elektrowni wodnych. Szczegółowa ich lokalizacja winna być uzgodniona z Rejonowym Zarządem Gospodarki Wodnej.

## **ZAOPATRZENIE W GAZ**

Przez północną część terenu gminy przebiega gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia relacji Brzeg Opolski – Ołtaszyn, o średnicy nominalnej DN 350 oraz ciśnieniu nominalnym PN 4,0 Mpa.

Na obszarze gminy brak jest rozdzielczej sieci gazowej. Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w gaz bezprzewodowy.

### **Strefy ochronne gazociągu wysokiego ciśnienia**

Dla gazociągu wysokiego ciśnienia przebiegającego przez obszar gminy obowiązują strefy ochronne ustalone na podstawie przepisów szczególnych. Szerokość stref uzależniona jest od rodzaju przeznaczenia terenu. Dla zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej strefa ta od gazociągu wysokiego ciśnienia o PN 4,0 MPa i DN > 300 PN wynosi po 35m po obu stronach gazociągu natomiast dla wolnostojących budynków niemieszkalnych – 25m. Na rysunku studium wysowano ww. strefę. Strefa ochronna sieci gazowej wysokiego ciśnienia stanowi obszar, w którym przedsiębiorstwo gazownicze jest uprawnione do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację. Ustala się obowiązek uzgodnienia z zarządcą gazociągu lokalizacji obiektów wzdłuż strefy przed wydaniem pozwolenia na budowę.

Dla ww. strefy ustala się następujące zasady zagospodarowania:

- zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy,
- obowiązek zapewnienia swobodnego dojazdu do sieci infrastruktury technicznej oraz swobodnego przemieszczania się wzdłuż gazociągu,
- dopuszcza się lokalizację sieci podziemnego uzbrojenia technicznego po uzgodnieniu i na warunkach określonych przez zarządcę gazociągu,
- zakaz sadzenia drzew i krzewów w pasie 4 m ( po 2 m od osi gazociągu) – zagospodarowanie terenu zielenią niską,
- zakaz prowadzenia działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas eksploatacji.

### **Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenie w gaz**

Przez północną część obszaru gminy przebiega trasa projektowanego gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia relacji Kielczów – Brzeg Opolski (Wrocław – Zdieszowice), o średnicy nominalnej DN 500 oraz ciśnieniu nominalnym PN 8,4 MPa. Trasa gazociągu zaplanowana została wzdłuż istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia, o średnicy nominalnej DN 350 oraz ciśnieniu nominalnym PN 4,0 MPa, relacji Ołtaszyn -Brzeg Opolski – w jego bezpośredniej bliskości.

W opracowanej w 2008 roku przez Dolnośląską Spółkę Gazownictwa Sp. z o. o. „Koncepcji programowej gazyfikacji wybranych miejscowości w gminach: Strzelin, Borów, Wiązów i Domaniów” zaproponowano budowę:

- gazociągu wysokiego ciśnienia DN 200, na odcinku od wpięcia do istniejącego ww. gazociągu wysokiego ciśnienia DN 350 relacji Brzeg Opolski – Ołtaszyn /w rejonie miejscowości Jaczkowice/ do Strzelina,
- stacji redukcyjno – pomiarowej I<sup>0</sup> w rejonie miejscowości Goszczyna.

Termin realizacji zaplanowanej w koncepcji inwestycji jest aktualnie niemożliwy do określenia przez Dolnośląską Spółkę Gazownictwa Sp. z o. o. Termin ten zależeć będzie od perspektywy czasowej oraz intensywności rozwijającego się zainwestowania.

Warunkiem rozwoju inwestycji związanych z budową sieci gazowych jest ich opłacalność ekonomiczna uwarunkowana z jednej strony jej kosztem, z drugiej przewidzianym zyskiem osiągniętym w wyniku sprzedaży gazu, która to wielkość jest zdeterminowana ilością i jakością odbiorców gazu.

W studium dopuszcza się rozbudowę istniejącej na terenie gminy sieci gazowej wysokiego ciśnienia. W przypadku konieczności budowy stacji redukcyjno – pomiarowej<sup>10</sup> jej lokalizację proponuje się na terenach aktywności gospodarczej.

Docelowo zakłada się gazyfikację przewodową tych wsi na terenie gminy, które spełniają warunki wynikające z obowiązujących przepisów Prawa Energetycznego, a w szczególności techniczne i ekonomiczne warunki dostarczania paliwa gazowego, zgodnie z opracowanym przez przedsiębiorstwo gazownicze planem rozwoju. W zakresie technologii rozprowadzania gazu proponuje się model średniociśnieniowy z indywidualnymi reduktorami u odbiorców, co ma duży wpływ na obniżenie kapitałochłonności inwestycji.

Przy lokalizowaniu nowej zabudowy w rejonach przebiegu istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia o DN 350 i PN 4,0 MPa obowiązują wyżej opisane strefy ochronne. Natomiast w rejonach przebiegu planowanych gazociągów wysokiego ciśnienia strefa kontrolowana, której linia środkowa pokrywa się z osią gazociągu, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. nr 97 z 2001 r. poz. 1055, wynosi:

- dla gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy DN 500 – 8,0 m,
- dla gazociągu wysokiego ciśnienia o średnicy DN 200 – 6,0 m.

## GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Domaniów nie posiada składowiska odpadów komunalnych.

Na terenie gminy do 2004 roku funkcjonowało dzikie wysypisko odpadów położone w obrębie wsi Gostkowice, przy drodze Piskorzówek – Danielowice, które należy traktować jako zdegradowaną powierzchnię ziemi. Wysypisko zlokalizowane było w granicach działek nr 4/3 i 4/4, na terenie wyrobiska po eksploatacji piasku. W niecce o głębokości 3,0 – 4,5m składowano odpady komunalne, gruz budowlany i inne odpady mineralne. Teren składowiska nie posiada żadnych zabezpieczeń przeciwdziałających ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, nie jest ogrodzony i dozorowany. Z dniem 1 kwietnia 2004 r. gmina Domaniów zaprzestała składowania na nim odpadów. Szacuje się, że na wysypisku, do jego zamknięcia, zdeponowano ok. 49 tys. m<sup>3</sup> odpadów.

Na zlecenie Gminy Domaniów opracowana została w 2005 roku „Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w rejonie zanieczyszczonej odpadami powierzchni ziemi na działkach 4/3 i 4/4 w Gostkowicach (gm. Domaniów)” oraz „Projekt techniczno – ekonomiczny rekultywacji zanieczyszczonej odpadami powierzchni ziemi położonej w obrębie wsi Gostkowice w gm. Domaniów”.

Decyzją Starosty Oławskiego (dec. nr 127 z dnia 6 listopada 2004 r.) wydane zostało postanowienie na rekultywację terenu, obejmującą działki nr 4/3 i 4/4 AM-1, obręb Gostkowice, w kierunku zagospodarowania rolniczego ze wskazaniem na tereny zielone, z wyznaczonym terminem jej rozpoczęcia na dzień 1 czerwca 2006 r. i zakończenia na dzień 30 czerwca 2007 r. Postanowienie to zmienione zostało Decyzją Starosty Oławskiego (dec. nr 76 z dnia 26 czerwca 2007 r.) w zakresie nowego terminu zakończenia rekultywacji. Z kolei Decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu (dec. nr RDOŚ-02-WSI-6614-3/68-1/08 z dnia 23 grudnia 2008 r.) zmieniono ww. decyzje i wyznaczono nowy termin zakończenia rekultywacji na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Pozostałe warunki ww. decyzji nie uległy zmianie.

Decyzją Starosty Oławskiego (dec. nr 14 z dnia 6 lutego 2006 r.) wydane zostało postanowienie uzgadniające warunki rekultywacji, którego podstawę stanowił „Projekt techniczno – ekonomiczny rekultywacji zanieczyszczonej odpadami powierzchni ziemi położonej w obrębie wsi Gostkowice w gm. Domaniów”.

Uzgodnione w decyzji warunki rekultywacji:

- teren objęty projektem rekultywacji:
  - działka 4/3 AM-1, obręb Gostkowice o powierzchni całkowitej 2,84ha, podlegającej rekultywacji w 100%,
  - działka 4/4 AM-1, obręb Gostkowice o powierzchni całkowitej 0,64ha, podlegającej rekultywacji w 100%,
- kierunek oraz projektowany sposób rekultywacji:
  - ukształtowanie zanieczyszczonego terenu w sposób zbliżony do naturalnego poprzez plantowanie warstwy zalegających odpadów ze spadkiem maksymalnym 1,5% w kierunku zachodnim rekultywowanych działek,
  - wyrównanie terenu warstwami rekultywacyjnymi:
    - warstwa numer 1 – warstwa wyrównująca piasku o grubości 0,10m,
    - warstwa numer 2 – warstwa izolacyjna z gruntu półspoiстого o grubości 0,30m,
    - warstwa numer 3 – warstwa urodzajna składająca się z mieszaniny gleby i osadów ściekowych o grubości 0,30m;
  - gleba i ziemia używane do prac ziemnych nie mogą przekraczać standardów jakości dla gruntów kategorii B określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9.09.2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
  - zastosowanie osadów ściekowych przez jednokrotny zabieg wprowadzenia do 700 Mg s.m. przed wysiewem mieszanki traw. Użycie osadów ściekowych w procesie rekultywacji nie może naruszać ustawy z dnia 27.04.2001 r. o odpadach. Jakość osadów ściekowych używanych do odtworzenia warstwy urodzajnej gleby nie może naruszać Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1.08.2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych;
  - wykonanie 14 okien odgazowujących w formie kolumn wypełnionych tłucznem w warstwach numer 1 i 2 oraz torfem w warstwie numer 3;
  - wykonanie rekultywacji biologicznej obejmującej zabiegi i prace zmierzające do wytworzenia warstwy gleby o możliwie dużej aktywności biologicznej, a w szczególności obsiew mieszankami traw i roślin motylkowych oraz typowe prace polowe (orka, bronowanie, wałowanie, pielęgnacja upraw).

Aktualnie prowadzona jest rekultywacja terenu składowiska, którą rozpoczęto z dniem 1 czerwca 2006 r. Rekultywacja prowadzona jest sukcesywnie, w miarę posiadanych przez Gminę środków finansowych.

Na terenie gminy zezwolenia na wykonywanie usług w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych oraz prowadzenie selektywnej zbiórki odpadowego tworzywa sztucznego i szkła posiadają następujące firmy:

- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych van Gansewinkel – Dolny Śląsk Sp. z o. o. - selektywna zbiórka odpadowego tworzywa sztucznego i szkła, odbiór odpadów komunalnych,
- Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS - FORMERS Wrocław Sp. z o. o. - odbiór odpadów komunalnych,
- Firma MARGO Eugeniusz Chorażewski - odbiór odpadów komunalnych, opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Strzelin - opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych.



Odpady komunalne zbierane są do kontenerów ustawionych w każdej wsi i wywożone poza teren gminy. W roku 2008 odebranych zostało około 410 Mg (410 000 kg) niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Na terenie gminy od 2004 prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, która obejmuje 11 wsi: Radłowice, Swojków, Teodorów, Wierzbo, Domaniów, Gęsice, Goszczyna, Janków, Kończyce, Piskorzów oraz Piskorzówek. W miejscowościach tych zlokalizowane są punkty do selektywnej zbiórki odpadów. W każdym z tych punktów znajdują się pojemniki na tworzywa sztuczne i szkło.

W roku 2008 odebranych zostało:

- odpady typu PET (tworzywa sztuczne) - 14,7 Mg (14.700 kg),
- szkło - 10,56 Mg (10.560 kg)

Część odpadów wytwarzanych na terenie gminy składowanych jest w sposób niekontrolowany tworząc tzw. „dzikie wysypiska”, gdzie zdecydowaną większość odpadów stanowią odpady komunalne oraz odpady budowlane i remontowe. Położone są one najczęściej na obrzeżach wsi, w lasach, rowach melioracyjnych itp. Ich liczba jest trudna do ustalenia, ponieważ w miejsce usuniętych pojawiają się nowe. Usunięcie „dzikiego wysypiska” oraz uporządkowanie terenu i przywrócenie pierwotnego stanu nie rozwiązuje problemu, ponieważ równie szybko pojawiają się nowe miejsca, w których nielegalnie składowane są odpady. Przyczyną powtarzającego się procederu powstawania „dzikich wysypisk” jest fakt, iż nadal nie wszystkie gospodarstwa domowe w gminie objęte są zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych. Rosnące opłaty za usuwanie odpadów oraz niska świadomość ekologiczna społeczeństwa również przyczyniają się do występowania tego zjawiska.

### **Kierunki rozwoju systemów gospodarki odpadami**

Celem strategicznym określonym w polityce ekologicznej państwa jest minimalizacja powstawania odpadów w sektorze komunalnym i gospodarczym, ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania. Zagadnienie to zostało szczegółowo opracowane w zaktualizowanym „Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015”, przyjętym Uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr XL/650/09 z dnia 30 kwietnia 2009 roku. Aktualizacja „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015” została sporządzona jako realizacja przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), która w rozdziale 3, art. 14 wprowadziła obowiązek opracowywania planów gospodarki odpadami oraz ich aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Oławskiego, przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Oławskiego z dnia 24 listopada 2004 roku, stanowił poziom odniesienia dla opracowanego w 2004 r. Planu Gospodarki Odpadami gminy Domaniów, który zawiera rozwiązania mające na celu modernizację istniejącego systemu gospodarowania odpadami.

Zaktualizowana wersja „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015” przedstawia działania zmierzające do utworzenia nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarowania odpadami na lata 2008 – 2015, zgodnego z Polityką Ekologiczną Państwa i „Krajowym planem gospodarki odpadami 2010.” Celem tego dokumentu jest zintegrowanie gospodarki odpadami w regionie, w sposób zapewniający szeroko pojmowaną ochronę środowiska oraz uwzględniający obecne i przyszłe uwarunkowania ekonomiczne. W planie określono również bieżące problemy, wskazano słabe strony systemu, sformułowano priorytety, cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami oraz przyjęto cele krótko i długookresowe, których realizacja może wpłynąć na poprawę całego systemu gospodarowania odpadami.

Głównymi elementami systemu gospodarki odpadami w gminie są:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania wynikają z założeń Krajowego planu gospodarki odpadami 2010 tj.: do 10% masy wytwarzanych odpadów w 2010 roku oraz do 20% w roku 2018,
- zwiększenie skuteczności selektywnego zbierania odpadów,
- poprawa efektywności selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, opakowaniowych,
- zintensyfikowanie selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych zawartych w odpadach komunalnych,
- przyspieszenie tempa zamykania, a następnie rekultywacji składowisk odpadów komunalnych nie spełniających wymagań prawnych („dzikie wysypiska”).

W aktualizacji „Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015” przyjęto działania zmierzające do tworzenia ponad gminnych struktur wspólnej gospodarki odpadami komunalnymi oraz założono budowę Zakładów Zagospodarowania Odpadów w wyznaczonych regionach gospodarki odpadami, pozwalających osiągnięcie w 2013 roku w skali województwa wymaganego poziomu redukcji o 50% masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji w stosunku do roku 1995. Dla usprawnienia systemu gospodarowania odpadami w Województwie Dolnośląskim zaproponowano dwa warianty podziału województwa przy uwzględnieniu uwarunkowań demograficznych i gospodarczych oraz istniejącej sieci powiązań komunikacyjnych. Utworzenie regionów, może przyczynić się do wdrożenia kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w oparciu głównie o Zakłady Zagospodarowania Odpadów. W obu wariantach Gmina Domaniów znajduje się w regionie wschodnim, z Zakładem Gospodarowania Odpadami (ZGO) w Gaci.

## **ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ.**

Na terenie gminy brak jest centralnych urządzeń zaopatrujących mieszkańców w ciepło. Istniejący system zaopatrzenia odbiorców w ciepło oparty jest na lokalnym wytwarzaniu energii cieplnej do ogrzewania i produkcji ciepłej wody użytkowej na potrzeby własne. Na terenie poszczególnych wsi znajdują się lokalne kotłownie głównie na opał stały dostarczające ciepło do budynków użyteczności publicznej i mieszkalnictwa zbiorowego. Odbiorcy indywidualni korzystają z źródeł ciepła znajdujących się w poszczególnych gospodarstwach domowych (ogrzewanie piecowe lub etażowe CO) opalanych w przeważającej większości węglem i koksem. Do produkcji energii cieplnej wykorzystywana jest też energia elektryczna i olej opałowy.

### **Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię ciepłą**

W studium przewiduje się utrzymanie istniejącego na obszarze gminy systemu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń. Szczególnie należy dążyć do likwidacji lub modernizacji uciążliwych lokalnych kotłowni, opalanych paliwami stałymi poprzez zamianę nośnika energii na paliwo nie powodujące zanieczyszczenia atmosferycznego. Zakłada się realizację lokalnych źródeł ciepła na paliwo gazowe lub płynne oraz wykorzystanie energii elektrycznej i odnawialnych źródeł energii do celów grzewczych. Dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń lokalnych systemów zaopatrzenia w ciepło na terenach przeznaczonych pod zabudowę, pod warunkiem nienaruszania innych ustaleń, szczególnie warunków ochrony wartości kulturowych i krajobrazowych oraz normatywów środowiskowych w zakresie zanieczyszczenia powietrza.

W studium proponuje się podniesienie standardu energetycznego zabudowy poprzez realizację działań termorenowacyjnych i modernizacyjnych, obniżających zapotrzebowanie na ciepło w istniejącej zabudowie oraz realizację nowego budownictwa w sposób energooszczędny.

## TELEKOMUNIKACJA

Istniejąca na terenie gminy sieć telekomunikacyjna wykonana jest w postaci linii napowietrznych, kabli doziemnych oraz kanalizacji kablowych. Na obszarze gminy dostępna jest telefonia przewodowa oraz bezprzewodowa, które pokrywają swoim zasięgiem prawie cały teren gminy. Sieć telefoniczna włączona jest do wrocławskiej strefy numeracyjnej.

Gmina Domaniów objęta jest zasięgiem wszystkich dostępnych w Polsce operatorów sieci telefonii komórkowej. Stacje przekaźnikowe zlokalizowane są głównie wzdłuż autostrady A-4. Dostępne są również usługi internetowe. W każdej gminnej szkole znajduje się sala komputerowa wraz z dostępem do internetu.

### Kierunki rozwoju systemów telekomunikacyjnych

Rozwój sieci telekomunikacyjnej przewiduje się w miarę istniejącego zapotrzebowania, poprzez:

- rozbudowę istniejącej sieci,
- zwiększenie liczby abonentów,
- unowocześnienie urządzeń i rozszerzenie asortymentu świadczonych usług,
- dalszy rozwój telefonii komórkowej.

Operatorzy telefonii przewodowej oraz telefonii komórkowej w ramach własnych programów będą podejmowali decyzje mające na celu rozbudowę sieci. W zakresie sieci telefonii przewodowej proponuje się lokalizowanie sieci telekomunikacji we wspólnych kanałach zbiorczych w porozumieniu ze wszystkimi operatorami sieci.

Dopuszcza się lokalizację telekomunikacyjnych urządzeń przekaźnikowych (konstrukcji wieżowych wraz z kontenerowym urządzeniem stacji bazowej) na terenach rolniczych przy spełnieniu następujących wymogów:

- powierzchnia działki lub terenu przeznaczanego pod zabudowę nie może przekraczać 100 m<sup>2</sup>,
- realizacja dróg dojazdowych oraz niezbędnej infrastruktury technicznej staraniem i na koszt inwestora.

## 7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Na terenie gminy Domaniów planuje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym:

- inwestycje z zakresu komunikacji:
  - budowa drogi gminnej nr 111591D relacji: droga powiatowa nr 1595D - Domaniówek,
  - budowa ulic układu obsługującego,
  - przebudowa ok. 114 km dróg transportu rolnego,
  - wyznaczenie i urządzenie tras rowerowych oraz wykorzystanie dróg polnych szczególnie tzw. „Drogi Piastowskiej” na trasy rowerowe,
- inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej:
  - kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej,
  - rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Wierzbnie,

- budowa kanalizacji sanitarnej w układzie grawitacyjno – tłocznym,
- rozbudowa stacji uzdatniania wody oraz ujęć wód podziemnych,
- rozbudowa sieci wodociągowej,
- rozbudowa istniejącej na terenie gminy sieci gazowej wysokiego ciśnienia wraz z budową stacji redukcyjno – pomiarowej I<sup>o</sup> na obszarze aktywności gospodarczej,
- budowa GPZ-tów na obszarze aktywności gospodarczej wraz z odgałęzieniami od planowanej linii 110 kV relacji Oława – Wiązów,
- inwestycje z zakresu gospodarki wodnej:
  - konserwacja cieków podstawowych na całej długości wynoszącej ok. 44km,
  - konserwacja rowów melioracji szczegółowej na długości ok. 84km,
  - odbudowa ok. 10km rowów melioracji szczegółowej,
  - budowa lub odbudowa 19 małych zbiorników wodnych o łącznej powierzchni ok. 2,5 ha,
  - modernizacja istniejącego systemu drenarskiego,
- inwestycje z zakresu turystyki, rekreacji i wypoczynku:
  - budowa hali sportowej i boiska z programu „Orlik 2012” w Wierzbnie,
  - rozbudowa kąpieliska „Bajkał” w Polwicy,
  - rewitalizacja zespołów pałacowo-parkowych w: Kucharach, Gostkowicach i Polwicy,
  - urządzenie we wszystkich wsiach placów zabaw dla dzieci i miejsc wypoczynku dorosłych,
  - budowa i utrzymanie boisk sportowych we wszystkich wsiach,
- inwestycje z zakresu budowy i przebudowy obiektów użyteczności publicznej:
  - przekształcenie Szkoły Podstawowej w Danielowicach w Zespół Szkolno-Przedszkolny i utworzenie drugiego w gminie przedszkola,
  - budowa i modernizacja świetlic wiejskich w Kończycach, Wyszkowicach i Grodziszowicach,
- powiększenie istniejącego cmentarza w Domaniowie.

Obszary, na których mogą być rozmieszczenie ww. inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym określono na rysunku studium jako jednostki funkcjonalno-przestrzenne o dominującej funkcji: usług, sportu i rekreacji, zieleni urządzonej, cmentarzy, infrastruktury technicznej, wód powierzchniowych śródlądowych i dróg publicznych.

Przebiegi ww. planowanych inwestycji liniowych, pokazane na rysunku studium, należy traktować jako orientacyjne. Ich uściślenie nastąpi na etapie prac projektowych.

## **8. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM**

Wojewoda Dolnośląski nie zgłosił wniosków do studium. Oznacza to, że programy, o których mowa w art. 48 ust 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zawierające zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym nie obejmują terenów położonych w granicach administracyjnych gminy Domaniów.

Również w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego dla obszaru gminy Domaniów nie wprowadzono programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Istnieje jednak konieczność realizacji następujących inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- inwestycje z zakresu komunikacji drogowej:
  - rozbudowa autostrady A-4 do uzyskania parametrów klasy A 2/3 z punktem poboru opłat przed zjazdem „Brzezimierz” (km 178+630),
  - rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 346 do uzyskania parametrów klasy G 1/2 na całej trasie wraz z budową obejścia miejscowości Piskorzów,
  - rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 396 do uzyskania parametrów klasy G 1/2 na całej trasie wraz z budową obejść miejscowości Brzezimierz i Pełczyce,
- inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej:
  - budowa dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV łączącej planowany GPZ Wrocław Południe z Elektrownią Opole Dobrzeń,
  - budowa napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Oława – Wiązów,
  - budowa gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia relacji Kielczów – Brzeg Opolski, (Wrocław – Zdieszowice) DN 500 i PN 8,4 MPa.

Obszary, na których mogą być rozmieszczenie ww. inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym określono na rysunku studium.

Przebiegi projektowanych obejść miejscowości w ciągach dróg wojewódzkich nr 346 i nr 396, pokazane na rysunku studium, mają charakter informacyjny. Lokalizacje te mogą ulec zmianie w trakcie prac projektowych. Zmiany te nie spowodują jednak zmian ustaleń niniejszego studium. Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 18 października 2006r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji w zakresie dróg krajowych oraz zmianie niektórych innych ustaw - w sprawach dotyczących lokalizacji dróg przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym nie stosuje się. Wojewoda w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich albo starosta w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych wydaje decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi na wniosek właściwego zarządcy drogi. Ostateczny przebieg obejść miejscowości: Piskorzów, Brzezimierz i Pełczyce zostanie ustalony ww. decyzjach.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przewiduje budowę obejścia Piskorzowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346 w ramach budowy Obwodnicy Aglomeracji Wrocławskiej. Natomiast budowa obejść Brzezimia i Pełczyc może nastąpić w trakcie kompleksowego zagospodarowywania terenów dla celów inwestycyjnych w planowanej, wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 396, w rejonie węzła autostradowego „Brzezimierz”, Regionalnej Strefie Rozwoju Przedsiębiorczości. Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych budowa lub przebudowa dróg publicznych spowodowana inwestycją niedrogową należy do inwestora tego przedsięwzięcia, a szczegółowe warunki budowy lub przebudowy drogi określa umowa między zarządcą drogi a inwestorem inwestycji niedrogowej.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego mieszkańców i przedsiębiorców Dolnego Śląska zostały podjęte prace nad powiązaniem dolnośląskich sieci elektroenergetycznych najwyższych napięć z elektrowniami opolskimi. Zarząd Województwa Dolnośląskiego przystąpił do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, której celem jest między innymi, wyznaczenie potencjalnego przebiegu dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV łączącej planowany GPZ Wrocław Południe z Elektrownią Opole Dobrzeń. Proponowana przez operatora sieci trasa ww. linii 400 kV przebiega na obszarze gminy Domaniów równolegle do autostrady A-4 na północ od pasa drogowego.

Przebiegi ww. przesyłowych inwestycji liniowych pokazane na rysunku studium należy traktować jako orientacyjne. Ich uściślenie nastąpi na etapie prac projektowych.

## **9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 m<sup>2</sup>**

**Na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości**

Treny górnicze na obszarze gminy Domaniów nie występują.

W „Planie urządzeniowo – rolnym” dla gminy Domaniów sporządzonym w grudniu 2008 roku przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych wytypowano do scalenia grunty we wsiach: Piskorzów (404ha), Skrzypnik (478ha) i Wierzbo (598ha) na obszarze o łącznej powierzchni 1480ha użytków rolnych.

### **Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>**

Na terenie gminy Domaniów nie przewiduje się realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m<sup>2</sup>. Nie wyznaczono więc w studium obszarów rozmieszczenia tego typu obiektów.

### **Obszary przestrzeni publicznej:**

Zgodnie z art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszary przestrzeni publicznej są to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości życia i sprzyjające nawiązaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Na obszarze gminy Domaniów są to przede wszystkim obszary gdzie odbywają się imprezy kulturalne i sportowe, miejsca wypoczynku i rekreacji a także kościoły i cmentarze.

Tereny o cechach obszarów przestrzeni publicznej wymagające sporządzenia planu miejscowego:

- urządzenie nowych publicznych terenów sportu i rekreacji,
- powiększenie cmentarza w Domaniowie.

## **10. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE**

Zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plan miejscowy w wyniku, którego następuje zmiana przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, sporządza się dla całego obszaru wyznaczonego w studium.

Przed podjęciem uchwały przez radę gminy o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego dla określonego terenu, wójt wykonuje analizy dotyczące zasadności przystąpienia do sporządzania planu oraz bada stopień zgodności przewidywanych rozwiązań planu miejscowego z ustaleniami studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego należy sporządzić dla wyznaczonych na rysunku studium obszarów zainwestowania, na których planuje się nowe inwestycje wymagające realizacji dróg i sieci uzbrojenia, podziału na działki budowlane oraz uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów

rolnych na cele nierolnicze. Dopuszcza się etapowanie sporządzania planów miejscowych i podział obszaru przewidzianego do objęcia planem na mniejsze części. Plan miejscowy, w wyniku, którego nastąpi zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, powinien obejmować co najmniej obszar jednej jednostki funkcjonalno-przestrzennej wyznaczonej na rysunku studium liniami rozgraniczającymi i oznaczonej symbolem przeznaczenia.

Linie rozgraniczające jednostki funkcjonalno-przestrzenne wskazane na rysunku studium należy traktować jako orientacyjne. Ich uściślenie zostanie dokonane w planach miejscowych w oparciu o aktualne granice władania, zainwestowania lub naturalne granice terenów. Dopuszcza się przesunięcia w planach miejscowych granic jednostek funkcjonalno-przestrzennych o nie więcej niż 20m.

## **11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ**

### **ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA**

Polskie rolnictwo w porównaniu z rolnictwem Unii Europejskiej charakteryzuje się:

- rozdrobnioną strukturą agrarną,
- nadmiernym zatrudnieniem (ukryte bezrobocie),
- niską towarowością,
- niską wydajnością pracy i efektywnością produkcji.

Modernizacja rolnictwa musi iść w parze ze przemianami strukturalnymi. Konieczne jest:

- przekształcenie struktury wielkościowej gospodarstw,
- zwiększenie powierzchni gospodarstw (do ok. 25ha),
- specjalizowanie gospodarstw małych w pracochłonnych lecz opłacalnych działach produkcji.

Wdrożenie specjalizacji i nowoczesnych technologii wymaga stosowania specjalistycznego sprzętu.

Ze względu na wysoką cenę maszyn rolniczych powinny powstać:

- spółki rolnicze i grupy producenckie wspólnie użytkujące maszyny,
- przedsiębiorstwa świadczące usługi z zakresu mechanizacji prac polowych.

Tworzenie grup producenckich ma na celu:

- wspólne użytkowanie maszyn,
- wyeliminowanie pośredników pomiędzy producentami żywności a przemysłem rolno-spożywczym,
- możliwość negocjacji ceny i możliwość kontraktacji,
- obniżenie kosztów produkcji.

Zmiany strukturalne, postęp techniczny i technologiczny spowodują zmniejszenie zapotrzebowania na pracę. Nastąpi znaczny spadek zatrudnionych w rolnictwie. Konieczne jest zatem tworzenie nowych miejsc pracy poza gospodarstwem rolnym:

- w usługach (głównie związanych z obsługą rolnictwa i obsługą ruchu turystycznego),
- w przemyśle (w Regionalnej Strefie Rozwoju Przedsiębiorczości w rejonie węzła autostradowego „Brzezimierz”).

Podstawową formą organizacyjną gospodarowania w rolnictwie powinno stać się rozwojowe gospodarstwo rodzinne spełniające następujące wymogi:

- zapewnić zatrudnienie właścicielowi i rodzinie,
- zapewnić odpowiedni dochód.

Ze względu na to, że gospodarstwa rodzinne oparte są o własne zasoby pracy, gospodarstwa małe powinny prowadzić wysoko wyspecjalizowaną, pracochłonną produkcję rolniczą (uprawy ekologiczne, sadownictwo, rośliny ozdobne, produkcja szkółkarska) natomiast duże gospodarstwa powinny prowadzić specjalistyczną produkcję rolniczą. Dzięki temu będą w stanie sprostać wymogom rynku odnośnie jakości, nowoczesności odmian oraz utrzymania standardów wytwarzanych produktów. Gospodarstwa rodzinne mogą łączyć się w grupy producenckie. Grupy te (ok. 10 rolników) będą mogły uzyskiwać kredyty inwestycyjne i kredyty obrotowe oraz korzystać ze środków pomocowych UE.

Należy dążyć do:

- rozwoju bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwoju aktywności z „otoczenia” rolnictwa (usługi, przechowywanie, przetwórstwo),
- pełnego wykorzystania rezerw w porolniczym majątku trwałym,
- pełnego wyposażenia gospodarstw w urządzenia infrastruktury technicznej,
- rozwoju gospodarstw agroturystycznych i rolnictwa ekologicznego.

Gmina Domaniów ze względu na bardzo korzystne warunki glebowo-klimatyczne (wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 106 pkt) oraz duże zasoby ziemi rolnej (grunty zaliczane do użytków rolnych obejmują około 90% ogólnej powierzchni gminy oraz około 90% gruntów ornych zajmują gleby bardzo dobre R I, R II i dobre R IIIa i R IIIb) posiada wybitne predyspozycje do dalszego rozwoju i intensyfikacji produkcji rolniczej. Ze względu na ochronę kompleksów rolnych klas I – III w studium zakazuje się w strefie intensywnego rolnictwa rozpraszania zabudowy i tworzenia nowych układów osadniczych.

Obszary, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze to:

- tereny rozwojowe poszczególnych miejscowości wyznaczone na rysunku studium,
- obszar „Regionalnej Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości” w rejonie węzła autostradowego „Brzezimierz” wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 396 relacji Oława – Strzelin,
- tereny przeznaczone na rozbudowę autostrady A-4 (docelowo klasa techniczna A 2/3 z pasami awaryjnymi),
- tereny przeznaczone na rozbudowę dróg układu podstawowego w celu uzyskania w układzie docelowym na całym przebiegu parametrów odpowiednich do ich klas,
- tereny przeznaczone na budowę obejść drogowych miejscowości szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne: Piskorzów, Brzezimierz i Pełczyce.

## LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lasy i grunty leśne zajmują w gminie Domaniów zaledwie 38ha, a zadrzewienia i zakrzewienia 23ha. Stopień lesistości wynosi 0,7% i jest jednym z najniższych w województwie dolnośląskim. Tak niski współczynnik zalesienia wynika z prowadzenia w gminie Domaniów intensywnej produkcji rolniczej. Największy kompleks leśny o powierzchni 18ha znajduje się w obrębie Polwica. Pozostałe skupiska leśne nie przekraczają powierzchni 3ha. W studium nie planuje się jednak powiększenia istniejących kompleksów leśnych. Brak zainteresowania rolników zalesianiem gruntów spowodowany jest występowaniem w gminie Domaniów gleb o wysokich klasach bonitacyjnych. Planuje się natomiast zadrzewienia części odłogów i zrekultywowanych miejsc powyrobiskowych. Zadrzewienia te zlokalizowano w obrębach: Grodziszowice, Kuchary, Radłowie, Radoszkowice, Sojków i Wierzbo. Zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne stanowią cenny element środowiska przyrodniczego oraz mają



bardzo duże znaczenie w zahamowaniu i odwróceniu procesów stepowienia i erozji wietrznej gleb. Istniejące na terenie gminy zadrzewienia i zakrzaczenia winny podlegać systematycznej rekonstrukcji i rozbudowie, szczególnie wzdłuż: dróg, cieków i miedz.

Należy dążyć do:

- odtworzenia nasadzeń drzew wzdłuż mało uczęszczanych dróg,
- wzbogacenia nasadzeń śródpolnych o krzewy,
- stosowania południkowego kierunku zadrzewień (ze względu na przewagę wiatrów zachodnich).

W „Planie urządzeniowo-rolnym” dla gminy Domaniów sporządzonym w grudniu 2008 roku przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych zaprojektowano ok. 86 km zadrzewień w formie liniowej oraz ok. 5 ha zadrzewień powierzchniowych (remizy śródpolne).

Na terenie gminy Domaniów nie występują obszary, na których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

## **12. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH**

### **OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI**

Gmina Domaniów pozbawiona jest większych cieków podstawowych i naturalnych zbiorników wodnych. W związku z tym na jej obszarze nie występuje bezpośrednie zagrożenie powodziowe. Jedynie wzdłuż rzeki Żurawki występują obszary, które w czasie wezbrań, po intensywnych opadach, zalewane są wodami rzecznyymi, tworząc zastoiska. W czasie wezbrań zagrożone podtopieniami są obszary we wsiach: Radoszkowice, Kończyce, i Kuchary.

W gminie Domaniów wszystkie ciekі podstawowe wymagają konserwacji na całej długości wynoszącej ok. 44 km. Najpilniejszą inwestycją jest przeprowadzenie konserwacji na rzece Żurawce ze względu na ww. częste podtopienia wzdłuż jej koryta.

Tereny, oznaczone na rysunku studium jako obszary zalewowe, narażone są corocznie na zalanie po intensywnych opadach. Obszary te należy pozostawić w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu bez możliwości zabudowy.

Ważnym elementem biernej ochrony przeciwpowodziowej jest odbudowa i budowa zbiorników różnej retencji, które obok głównej funkcji magazynowania wody dla potrzeb rolnictwa zabezpieczają rezerwy powodziowe w pojemności zbiornika. Elementami małej retencji w gminie Domaniów są śródpolne „oczka wodne” i małe zbiorniki wodne we wsiach: Domaniów, Gęsice, Goszczyna, Janków, Kuchary, Pełczyce, Radłowie, Radoszkowice, Skrzypnik, Wierzbno i Wyszkowice.

W „Planie urządzeniowo-rolnym” wskazano potrzebę zachowania wszystkich istniejących oczek wodnych, z których 19 o łącznej powierzchni ok. 2,5ha wymaga odbudowy. Największym zbiornikiem wymagającym odbudowy jest zbiornik w Skrzypniku.

Na rysunku studium pokazano lokalizację śródpolnych oczek wodnych i małych zbiorników wodnych przeznaczonych do zachowania lub odbudowy.

## **OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH**

Na terenie gminy Domaniów nie stwierdzono występowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

## **13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY**

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze, dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w trybie określonym odrębnymi przepisami. Wyżej wymieniony plan może określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny w granicach, którego ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

W granicach administracyjnych gminy Domaniów brak jest udokumentowanych złóż surowców naturalnych mogących podlegać eksploatacji. Oznacza to, że w gminie Domaniów nie występują obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

## **14. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH**

Na obszarze gminy Domaniów nie występują „Pomnikami Zagłady” w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie byłych hitlerowskich obozów zagłady.

## **15. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI**

### **OBSZARY WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI**

Występujące na terenie gminy Domaniów piaski i żwiry były eksploatowane dla potrzeb lokalnych w niewielkich piaskowniach i żwirowniach. Pozostałością po tej eksploatacji są nieczynne wyrobiska we wsiach: Gostkowie, Grodziszowice, Radoszkowice, Skrzypnik, Swojków i Wyszkowice.

Na terenie wyrobiska po eksploatacji piasku w obrębie wsi Gostkowie, przy drodze Piskorzówek – Danielowice, na działkach nr 4/3 i 4/4 funkcjonowało wysypisko odpadów. W niecce o głębokości 3,0 – 4,5m składowano odpady komunalne, gruz budowlany i inne odpady mineralne. Aktualnie prowadzona jest rekultywacja terenu składowiska, którą rozpoczęto z dniem 1 czerwca 2006 r. Rekultywacja prowadzona jest sukcesywnie, w miarę posiadanych przez Gminę środków finansowych. Konieczna jest również likwidacja „dzikich” wysypisk śmieci (między innymi na granicy obrębów Domaniów i Kuchary oraz wzdłuż „Drogi Piastowskiej”).

Rekultywacji wymagać będą również wyrobiska zlokalizowane na użytkach rolnych. Przewiduje się dla nich rolny, wodny lub przyrodniczy kierunek rekultywacji. W obrębach Polwica i Wierzbno na terenach zrehabilitowanych wyrobisk planowane jest utworzenie remiz śródpolnych.

Dawne wyrobisko w Polwicy zostało zrehabilitowane w kierunku wodnym i zagospodarowane na kąpielisko „Bajkał”. Planowana jest rozbudowa i zagospodarowanie terenów wokół zbiornika wodnego na cele rekreacyjne.

## **OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ I REHABILITACJI**

Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji to:

- obiekty zabytkowe lub o walorach kulturowych (pałace, dwory, folwarki), w przeważającej części obiekty po zlikwidowanych PGR-ach wymagające pozyskania nowych właścicieli gwarantujących właściwe utrzymanie obiektów zabytkowych (zespoły pałacowo-parkowe w: Gostkowicach, Kucharach i Polwicy oraz folwarki w: Gęsicach, Gostkowicach, Goszczynie, Kunach, Kucharch, Polwicy, Radoszkowicach, Stojkowie i Wierzbnie),
- parki w: Danielowicach, Gostkowicach, Kucharach i Polwicy,
- pozostałe nie wykorzystane obiekty gospodarcze po byłych PGR-ach,
- istniejąca zabudowa zagrodowa sprzed 1945 r.

Działania na tych obszarach powinny polegać na:

- poprawie stanu technicznego obiektów poprzez ich remonty i modernizacje oraz wyposażenie w standardowe urządzenia infrastruktury technicznej,
- dostosowaniu funkcji współczesnej do wartości zabytkowych zespołów i obiektów;
- wyeliminowaniu funkcji uciążliwych i degradujących,
- zachowaniu w miarę możliwości funkcji poszczególnych części zespołów pałacowo – parkowych (pałace – funkcje usługowe lub mieszkaniowe, folwarki – funkcje gospodarcze, parki – funkcje rekreacyjne),
- adaptacji istniejących, niewykorzystanych obiektów gospodarczych na cele przetwórstwa rolnego, usług i urządzeń obsługi rolnictwa o ile przepisy szczególne nie będą takich adaptacji wykluczać,
- adaptacji niewykorzystanych budynków gospodarczych lub ich części w istniejącej zabudowie zagrodowej na usługi.

## **16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH**

W rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne terenami zamkniętymi są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, ustalone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych w drodze decyzji. W decyzji tej określone są również granice terenu zamkniętego. Dokumentacja geodezyjna określająca przebieg granic i powierzchnię terenu zamkniętego przekazywana jest przez organy wydające decyzje o zamknięciu terenu właściwym terytorialnie starostom. Na terenie gminy Domaniów tereny zamknięte nie występują.

## II. UZASADNIENIE

Niniejsza zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest zmianą studium gminy Domaniów uchwalonego uchwałą Nr XXIX/164/01 Rady Gminy Domaniów z dnia 11 września 2001 roku i dotyczy kierunków zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do terenów położonych w granicach administracyjnych gminy Domaniów. Podstawą do podjęcia prac nad zmianą studium była uchwała Nr XX/115/08 Rady Gminy Domaniów z dnia 27 czerwca 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Niniejsza zmiana polega na uzupełnieniu ww. studium o ustalenia, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zmianami).

Za koniecznością zmiany niektórych ustaleń studium przemawiała analiza wniosków złożonych do sporządzanych planów miejscowych oraz wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy. Również wnioski złożone do niniejszej zmiany studium wskazywały na konieczność korekty przyjętej polityki przestrzennej. W ramach prac projektowych szczegółowo zaktualizowano stopień wyposażenia gminy w systemy infrastruktury technicznej. Pozostałe uwarunkowania określone w studium uchwalonym dnia 11 września 2001 roku nie uległy zasadniczym zmianom i stanowią podstawę określenia korekty kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Ze względu na położenie gminy Domaniów na obszarze o bardzo wysokiej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w odległości ok. 30km od Wrocławia, wzdłuż autostrady A-4 w rejonie węzła autostradowego „Brzezimierz” polityka przestrzenna gminy została ukierunkowana na:

- rozwój „Regionalnej Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości” w rejonie węzła autostradowego „Brzezimierz” i wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 396 relacji Oława – Strzelin,
- dalszy rozwój intensywnej produkcji rolniczej w pozostałej części gminy,
- rozwój energetyki wiatrowej na terenach otwartej rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Podstawowe zmiany studium dotyczą:

- powiększenia arealu terenów przeznaczonych na zabudowę związaną z aktywnością gospodarczą w „Regionalnej Strefie Rozwoju Przedsiębiorczości”,
- powiększenia arealu terenów przeznaczonych na zabudowę mieszkaniową,
- wyznaczenie terenów, na których dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych.

W studium nową zabudowę mieszkaniową planuje się głównie we wsiach dużych takich jak: Domaniów, Wierzbo i Skrzypnik. Koncentracja zabudowy w większych ośrodkach jest korzystna ze względu na łatwiejsze ich wyposażenie w niezbędną infrastrukturę społeczną i techniczną. Tendencja do rozwoju gospodarstw o większym areale spowoduje bowiem dalszy spadek liczby ludności we wsiach typowo rolniczych. Wzrostu liczby ludności należy oczekiwać głównie we wsiach dużych, mogących zapewnić pełne wyposażenie terenów mieszkaniowych w infrastrukturę techniczną oraz miejsca pracy poza rolnictwem.

Ze względu na ochronę kompleksów rolnych klas I – III w studium zakazuje się rozpraszania zabudowy i tworzenia nowych układów osadniczych. Istniejącą pojedynczą zabudowę (izolowane siedliska) lub jej małe zespoły (kolonie, przysiółki) zachowuje się w dotychczasowym stanie z ewentualnym, sporadycznym dopełnieniem. Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej wyłącznie jako kontynuację istniejących struktur osadniczych.

Istotnym problemem wymagającym rozwiązania było uniknięcie konfliktów przestrzennych związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych. Na terenach otwartej rolniczej przestrzeni produkcyjnej, położonych w odległości większej niż 700m od istniejącej lub projektowanej zabudowy, przeznaczonej na stały pobyt ludzi, dopuszczono lokalizację elektrowni wiatrowych, niekolidujących z funkcją rolniczą ww. terenów. Wskazany w studium obszar lokalizacji przyjęty został na podstawie wniosku inwestora, który zakłada wybudowanie na obszarze gminy Domaniów ok. 30 siłowni wiatrowych.

Ważnym elementem dalszego rozwoju gminy jest rozbudowa układu drogowego. Zgodnie z Decyzją Nr 1/96 Wojewody Wrocławskiego z dnia 31 lipca 1996 r. o ustaleniu lokalizacji autostrady płatnej A-4 dla odcinka „A” Wrocław (Bielany Wrocławskie) – Gliwice (Sośnica) przebiegająca przez gminę Domaniów

autostrada A-4 docelowo zostanie rozbudowana o dodatkowe pasy ruchu do przekroju 2 x 3 i będzie drogą płatną, z punktem poboru opłat przed zjazdem „Brzezimierz”. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przewiduje natomiast, że przez obszar gminy Domaniów przebiegać będzie „Obwodnica Aglomeracji Wrocławskiej” (OAW). Trasa OAW przebiegać będzie między innymi trasą drogi wojewódzkiej nr 346 relacji Środa Śląska – Kąty Wrocławskie - Oława. W związku z tym w studium przewidziano rozbudowę przebiegającego przez gminę Domaniów odcinka drogi wojewódzkiej nr 346 do parametrów kl. G 1/2 wraz z budową obejścia miejscowości Piskorzów.

W ciągu drogi wojewódzkiej nr 396 relacji Oława – Strzelin zarezerwowano tereny pod lokalizację obejść drogowych dla szczególnie narażonych na uciążliwości komunikacyjne wsi Brzezimierz i Pelczyce. Planuje się powstanie tras rowerowych, odrębnych od jezdni dróg powiatowych oraz wykorzystanie dróg polnych w tym tzw. „Drogi Piastowskiej” na trasy rowerowe łączące siedzibę gminy Domaniów z pobliskimi miejscowościami i terenami o walorach turystycznych i rekreacyjnych. W studium zaproponowano wzbogacenie terenów osadniczych o tereny sportu i rekreacji (budowa hali sportowej i boiska z programu „Orlik 2012” w Wierzbnie, rozbudowa kąpieliska „Bajka” w Polwicy) oraz urządzenie we wszystkich wsiach placów zabaw dla dzieci i miejsc wypoczynku dorosłych. Przewidziano rewitalizację zabytkowych parków wiejskich w: Polwicy, Danielowicach, Gostkowicach i Kucharach oraz budowę i modernizację świetlic wiejskich w Kończycach, Wyszkowicach i Grodziszowicach. Planuje się również znaczne powiększenie istniejącego cmentarza w Domaniowie. Przewidziano dostosowanie istniejącej infrastruktury społeczno-edukacyjnej do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i społecznych. W związku dużą liczbą dzieci w wieku przedszkolnym i reformą systemu oświatowego planowane jest przekształcenie Szkoły Podstawowej w Danielowicach w Zespół Szkolno-Przedszkolny i utworzenie drugiego w gminie przedszkola.

Rozwiązania przyjęte w studium umożliwiają dalszy rozwój gminy Domaniów poprzez wskazanie terenów o najkorzystniejszej lokalizacji dla rozwoju funkcji gospodarczych i mieszkaniowych oraz terenów, na których dopuszczalna jest lokalizacja elektrowni wiatrowych.

Określono również lokalizację planowanej podstawowej infrastruktury technicznej. W celu zaopatrzenia w wodę terenów wyznaczonych w studium pod zainwestowanie przewiduje się rozbudowę istniejących systemów zaopatrzenia w wodę oraz stosownie do potrzeb rozbudowę istniejących lub budowę nowych ujęć wód podziemnych, stacji uzdatniania wody i rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej na tereny planowanej zabudowy.

W studium planuje się modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków we wsi Wierzbno oraz budowę kanalizacji sanitarnej, w pierwszym etapie we wsiach: Wierzbno, Piskorzów, Polwica oraz Domaniów. W następnym etapie nastąpi podłączenie wsi Piskorzówek i Skrzypnik oraz kolejnych miejscowości, w zależności od posiadanych środków finansowych oraz od intensywności rozwijającego się zainwestowania. Wieś Kończyce podłączona zostanie do oczyszczalni ścieków znajdującej się we wsi Borek Strzeliński na terenie gminy Borów. Dla okresu docelowego proponuje się odprowadzenie ścieków z pozostałych miejscowości do ww. oczyszczalni ścieków – do oczyszczalni Wierzbno także ze wsi: Danielowice, Chwastnica, Gostkowice, Radłowice, Brzezimierz, Gęsice, Janków, Kuny, Pelczyce, Swojków oraz Teodorów, natomiast do oczyszczalni Borek Strzeliński ze wsi: Goszczyna, Grodzieszowice, Kuchary, Kurzątkowice, Radoszkowice oraz Wyszkowice.

Do czasu realizacji w/w systemów kanalizacyjnych, ścieki bytowo – gospodarcze powinny być gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i w miarę potrzeb wywożone do punktu zlewnego, zorganizowanego w najbliższej działającej oczyszczalni ścieków. Dopuszcza się również stosowanie indywidualnych systemów oczyszczania ścieków.

Dla pokrycia mocy na docelowe potrzeby gminy przewiduje się: modernizację źródeł zasilania w energię elektryczną obszaru gminy Domaniów, rozbudowę istniejących i budowę dodatkowych stacji transformatorowych wraz z liniami zasilającymi oraz rozbudowę i modernizację istniejącej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, w zakresie stosownym do potrzeb. W studium dopuszcza się również budowę Głównych Punktów Zasilania, zlokalizowanych na wyznaczonych terenach aktywności gospodarczej.

W zakresie elektroenergetycznej sieci wysokiego napięcia planowana jest budowa dwutorowej napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji: planowany GPZ Wrocław Południe – Opole Dobrzeń oraz napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji GPZ Oława – planowany GPZ Wiązów. W celu stworzenia warunków do rozwoju energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii, dopuszcza się realizację małych elektrowni wodnych oraz lokalizację elektrowni wiatrowych. Dopuszczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych na wskazanych w studium obszarach nie przesądza o możliwości ich ostatecznej realizacji. Zdecydują o tym wyniki przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elektrowni wiatrowej.

W zakresie zaopatrzenia w gaz przewiduje się dostawę gazu bezprzewodowego. Docelowo zakłada się gazyfikację przewodową tych wsi na terenie gminy, które spełniają warunki wynikające z obowiązujących przepisów Prawa Energetycznego. Przez północną część terenu gminy przebiega trasa projektowanego gazociągu przesyłowego wysokiego ciśnienia o średnicy nominalnej DN 500 oraz ciśnieniu nominalnym PN 8,4 MPa. relacji Kiełczów – Brzeg Opolski (Wrocław – Zdzeszowice). W studium dopuszcza się rozbudowę istniejącej na terenie gminy sieci gazowej wysokiego ciśnienia. W przypadku konieczności budowy stacji redukcyjno – pomiarowej<sup>10</sup> jej lokalizację proponuje się na terenach aktywności gospodarczej.

Z dniem 1 czerwca 2006 r. rozpoczęto rekultywację wysypiska położonego w obrębie wsi Gostkowice w kierunku zagospodarowania rolniczego ze wskazaniem na tereny zielone. Rekultywacja prowadzona jest sukcesywnie, w miarę posiadanych przez gminę środków finansowych.

Odpady komunalne zbierane są do kontenerów ustawionych w każdej wsi i wywożone poza teren gminy. Większość mieszkańców nie posiada podpisanych umów na odbiór odpadów. Gospodarka odpadami prowadzona przez mieszkańców nie objętych odbiorem przyczynia się do powstawania „dzikich wysypisk,” na których zdecydowaną większość odpadów stanowią odpady komunalne oraz odpady budowlane i remontowe. Na terenie gminy od 2004 prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, która obejmuje 11 wsi: Radłowice, Swojków, Teodorów, Wierzbno, Domaniów, Gęsice, Goszczyna, Janków, Kończyce, Piskorzów oraz Piskorzówek. Wśród najistotniejszych zadań do zrealizowania przez gminę jest zorganizowanie systemu gromadzenia i odbioru zmieszanych odpadów komunalnych, obejmującego wszystkie gospodarstwa z obszaru gminy oraz objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnego gromadzenia odpadów. Zakłada się również likwidację „dzikich wysypisk” oraz zapobieganie ich powstawaniu.

W studium dopuszcza się utrzymanie istniejącego na obszarze gminy systemu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem modernizacji i wymiany urządzeń grzewczych na urządzenia o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń.

Rozwój sieci telekomunikacyjnej przewiduje się w miarę istniejącego zapotrzebowania, poprzez: rozbudowę istniejącej sieci, zwiększenie liczby abonentów, unowocześnienie urządzeń i rozszerzenie asortymentu świadczonych usług. Operatorzy telefonii przewodowej oraz telefonii komórkowej w ramach własnych programów będą podejmowali decyzje mające na celu rozbudowę sieci. Na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację telekomunikacyjnych urządzeń przekaźnikowych (konstrukcji wieżowych wraz z kontenerowym urządzeniem stacji bazowej).

### III. MATERIAŁY PLANISTYCZNE

#### SPORZĄDZONE NA POTRZEBY PROJEKTU STUDIEM

1. Analiza wniosków do zmiany studium.
2. Analiza obowiązujących planów miejscowych.
3. Analiza wydanych ważnych decyzji administracyjnych (w tym o pozwoleniu na budowę).
4. Opracowanie ekofizjograficzne gminy Domaniów, sporządzone na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów, Ilona Szarapo, Wrocław 2009.
5. Inwentaryzacja urbanistyczna obszaru gminy Domaniów.

#### DOTYCZĄCE OBSZARU OBJĘTEGO STUDIEM SPORZĄDZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego. Implementacja. Gmina Wiejska Domaniów, powiat oławski. Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu, Wrocław 2004 rok.
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Domaniów, uchwalone Uchwałą Nr XXIX/164/01 Rady Gminy Domaniów z dnia 11 września 2001 r.
3. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Domaniów na lata 2008-2015.
4. Plan urządzeniowo-rolny gminy Domaniów, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych, Wrocław 2008 rok.
5. Inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych na terenie gminy Domaniów, Uniwersytet Wrocławski Instytut Botaniki, Wrocław 1993 rok.
6. Chronione gatunki zwierząt gminy Domaniów, Uniwersytet Wrocławski Instytut Zoologiczny, Wrocław 1993 rok.
7. Inwentaryzacja drzew pomnikowych, mgr E. Lenard i mgr inż. A. Kęskiewicz. 1991 rok.
8. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015”, przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr XL/650/09 z dnia 30 kwietnia 2009 roku.
9. Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Oławskiego, przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Oławskiego z dnia 24 listopada 2004 roku,
10. Plan Gospodarki Odpadami Gminy Domaniów, Domaniów 2004 rok.
11. Koncepcja gospodarki ściekowej dla gminy Domaniów, UNI-EKO IMECONSULTING, 2008 rok,
12. Program Ochrony Środowiska Gminy Domaniów, Domaniów 2004 rok.
13. Projekt techniczno-ekonomiczny rekultywacji zanieczyszczonej odpadami powierzchni ziemi położonej w obrębie wsi Gostkowie w gminie Domaniów, Wameco S.C.. 2005 rok.
14. Wykaz pozwoleń wodno-prawnych na pobór wód podziemnych, ustanowienie stref ochronnych, odprowadzenie popłuczyn i eksploatacji urządzeń.
15. Ocena wstępna – screening ornitologiczny dla planowanego zespołu elektrowni wiatrowych w gminie Domaniów, EMPEKO mgr Michał Przybycin, Poznań 2008 rok.
16. Przedrealizacyjny monitoring ornitologiczny parku elektrowni wiatrowych „Domaniów”, EMPEKO mgr Michał Przybycin, Poznań 2009 rok.
17. Prognoza demograficzna na lata 2003 – 2030. GUS – Warszawa 2004 rok.
18. Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Domaniów, Urząd Statystyczny we Wrocławiu, 2003 rok.
19. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002. GUS 2003 rok.
20. Powszechny Spis Rolny 2002. GUS 2003 rok.,
21. Mapa hydrograficzna (arkusz Domaniów), skala 1:50 000.

22. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w obrębach wsi Brzezimierz i Goszczyna, uchwalony uchwałą nr IX/42/07 Rady Gminy z dnia 31 lipca 2007 roku z prognozą oddziaływania na środowisko.
23. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Polwica, uchwalony uchwałą nr IX/43/07 Rady Gminy z dnia 31 lipca 2007 roku z prognozą oddziaływania na środowisko.